

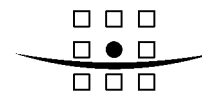
Startnotitie SMB/MER Marickenland

Gemeente De Ronde Venen

18 januari 2006



A COMPANY OF



ROYAL HASKONING

HASKONING NEDERLAND BV
RUIMTELIJKE ONTWIKKELING

Entrada 301
Postbus 94241
1090 GE Amsterdam
+31 (0)20 569 77 00 Telefoon
020-5697744 Fax
info@amsterdam.royalhaskoning.com E-mail
www.royalhaskoning.com Internet
Arnhem 09122561 KvK

Documenttitel Startnotitie SMB/MER Marickenland

Verkorte documenttitel

Status Definitief rapport
Datum 18 januari 2006
Projectnaam Startnotitie SMB/MER Marickenland
Projectnummer 9R2105
Auteur(s) Leonie Andriesse, Charlotte Nauta
Opdrachtgever Gemeente De Ronde Venen
Referentie 9R2105/R00001/LAN/Amst

INHOUDSOPGAVE

	Blz.	
1	INLEIDING	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Waarom een m.e.r.?	1
1.3	M.e.r. en SMB	2
1.4	Rol van de startnotitie en het SMB/MER	2
1.5	Plangebied	3
1.6	Leeswijzer	5
2	PROCEDURES EN COMMUNICATIE	7
2.1	Procedures	7
2.2	Communicatie en inspraak	9
3	DOELSTELLING & MOTIVERING	11
3.1	Doelstelling	11
3.2	Motivering	11
4	HET VOORNEMEN	15
4.1	Ruimtelijke en functionele uitgangspunten Marickeland	15
4.2	Integraal beeld	18
5	TE NEMEN EN REEDS GENOMEN BESLUITEN	19
5.1	Besluit ter voorbereiding waarvan het SMB/MER wordt opgesteld	19
5.2	Bestaand (vigerend) beleid	19
5.2.1	Ecologie	19
5.2.2	Water & bodem	20
5.2.3	Landschap, archeologie & cultuurhistorie	23
5.2.4	Ruimte: recreatie, wonen en landbouw	26
5.2.5	Verkeer en vervoer	28
5.2.6	Hinder & veiligheid	29
5.2.7	Duurzaamheid	31
5.3	Onderzoek	32
6	ALTERNATIEVEN EN VARIANTEN	35
6.1	Nul-alternatief	35
6.2	Meest Milieuvriendelijke Alternatief	35
6.3	Overige alternatieven en varianten	35
6.3.1	Bouwstenen voor alternatieven	36
6.3.2	Varianten water	39
7	MILIEUASPECTEN EN BEOORDELING	41
7.1	De keuze van de toetsingscriteria	41
7.2	Meten en schalen	41
8	BIBLIOGRAFIE	45

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

In 1998 is het Convenant de Venen afgesloten tussen rijk, provincie, gemeenten, het Waterschap en diverse andere partijen. Toen is ook het Natuurgebiedsplan De Venen vastgesteld, met in het oostelijk deel van de polder Groot Mijdrecht de bestemming natuur als onderdeel van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). In januari 2005 is door de ministeries van VROM en LNV, staatsbosbeheer, de provincie en de gemeente De Ronde Venen in de Samenwerkingsovereenkomst voor de realisatie van het Parklandschap in Groot Mijdrecht Zuid (dus voor een deel van De Venen) afgesproken dat er natuurontwikkeling, recreatie en woningbouw gaat plaatsvinden op de bestaande agrarische gronden.

Onder leiding van een stuurgroep Marickenland is dit geconcretiseerd in de Voorlopige Nota van Uitgangspunten¹. De plannen voor Marickenland omvatten een mix van drie vooralsnog ruimtelijk gescheiden functies: natuur (320 hectare), recreatie (175 hectare) en wonen (950 woningen). Dit zal planologisch-juridisch mogelijk worden gemaakt door middel van een nieuw bestemmingsplan.

1.2 Waarom een m.e.r.?

De aanleg van een nieuw natuurgebied ter grootte van 320 hectare is rechtstreeks m.e.r.-plichtig. In het Besluit m.e.r. 1994, Bijlage C is immers opgenomen dat als in het landelijke gebied een functiewijziging in de natuur, recreatie of landbouw met een oppervlakte van 250 hectare of meer plaatsvindt (met uitzondering van ruilverkaveling met een administratief karakter of van een aanpassingsinrichting) een m.e.r.-plicht geldt.

In Bijlage C van het Besluit is tevens opgenomen dat de aanleg van een recreatieve voorziening van minimaal 50 hectare m.e.r.-plichtig is. Aangezien het te ontwikkelen recreatieve gebied een grootte heeft van 175 hectare geldt ook hiervoor een m.e.r.-plicht.

De nieuwbouw van maximaal 950 woningen is niet m.e.r.-plichtig. Pas bij de bouw van 2000 woningen of meer geldt een m.e.r.-plicht of een m.e.r.-beoordelingsplicht.

Een milieueffectrapportage (m.e.r.)² heeft als doel inzicht te geven in de milieueffecten van een voornemen, zodat het milieu kan worden meegewogen in de besluitvorming. De Wet milieubeheer (Wm) vereist dat de resultaten van de m.e.r. worden neergelegd in een milieueffectrapport (MER)³.

Omdat de ontwikkeling en inrichting van het recreatiegebied, ruimtelijk en functioneel, nauw samenhangen met het natuur- en woongebied, is besloten de ontwikkeling van het gebied Marickenland als één geheel (dus natuur, recreatie én wonen) mee te nemen in de beoordelingsprocedure.

¹ Nota van Uitgangspunten Marickenland (concept) (Gemeente De Ronde Venen, september 2005). Deze wordt voor inspraak vrijgegeven.

² m.e.r. is de procedure van de milieueffectrapportage

³ MER is het rapport waarin de milieueffecten zijn beschreven, onderdeel van de m.e.r.

Het betreft hier een inrichtings-m.e.r. en geen locatiekeuze-m.e.r. De locatie staat immers niet meer ter discussie. Wel kan nog ter discussie staan of de functies gescheiden of gemengd in het plangebied kunnen komen, wat de omvang/intensiteit van de functies zal worden en op welke wijze de functies worden uitgevoerd.

1.3 M.e.r. en SMB

Sinds 21 juli 2004 is de EU-richtlijn Strategische Milieubeoordeling (SMB) van kracht. De richtlijn heeft betrekking op in principe alle plannen en programma's die wettelijk of bestuursrechtelijk verplicht zijn en het kader vormen voor activiteiten die (volgens bijlage C en D bij het Besluit m.e.r. 1994) m.e.r.-plichtig/m.e.r.-beoordelingsplichtig zijn of waarvoor een beoordeling vereist is op grond van de Habitatrichtlijn. Het bestemmingsplan voor Marickenland is verplicht volgens de Wet op de Ruimtelijke Ordening (WRO). Bovendien voorziet het in m.e.r.-plichtige activiteiten (zie paragraaf 1.2). De richtlijn SMB is hier dus van toepassing.

Dit betekent dat een milieुरapport opgesteld dient te worden waarin de globale gevolgen van de ontwikkeling voor het milieu worden verwoord. Zoals in paragraaf 1.2 reeds is aangegeven vereisen de Wm en het Besluit m.e.r. 1994 voor voorliggend plan ook nog een MER. Het MER kan de plaats van het SMB-milieुरapport innemen. Officieel vervangt een MER het SMB natuurlijk niet, omdat voor beide verplichtingen afzonderlijke juridische grondslagen gelden (Europese richtlijnen). Om duidelijk te maken dat het hier een gecombineerd milieुरapport betreft wordt in de tekst de term SMB/MER gebruikt. Er zijn geringe verschillen tussen de eisen die m.e.r. en SMB stellen aan de inhoud van de rapportage. Zo wordt het milieu in beide procedures in brede zin (dus naast het grijze milieu ook natuur, landschap, cultuurhistorisch erfgoed en externe veiligheid) belicht en worden in beide procedures alternatieven op het voornemen opgesteld en beoordeeld. Wel is een verschil dat in de m.e.r.-richtlijn het opstellen van een Meest Milieuvriendelijk Alternatief verplicht is. De SMB-richtlijn stelt echter als extra eis dat in het SMB/MER expliciet aandacht moet worden besteed aan de Habitatrichtlijn en aan cumulatieve effecten.

1.4 Rol van de startnotitie en het SMB/MER

In deze Startnotitie geeft de initiatiefnemer van het voornemen het wat, waar en waarom van het voornemen aan. Dit gebeurt niet in detail, maar op hoofdlijnen.

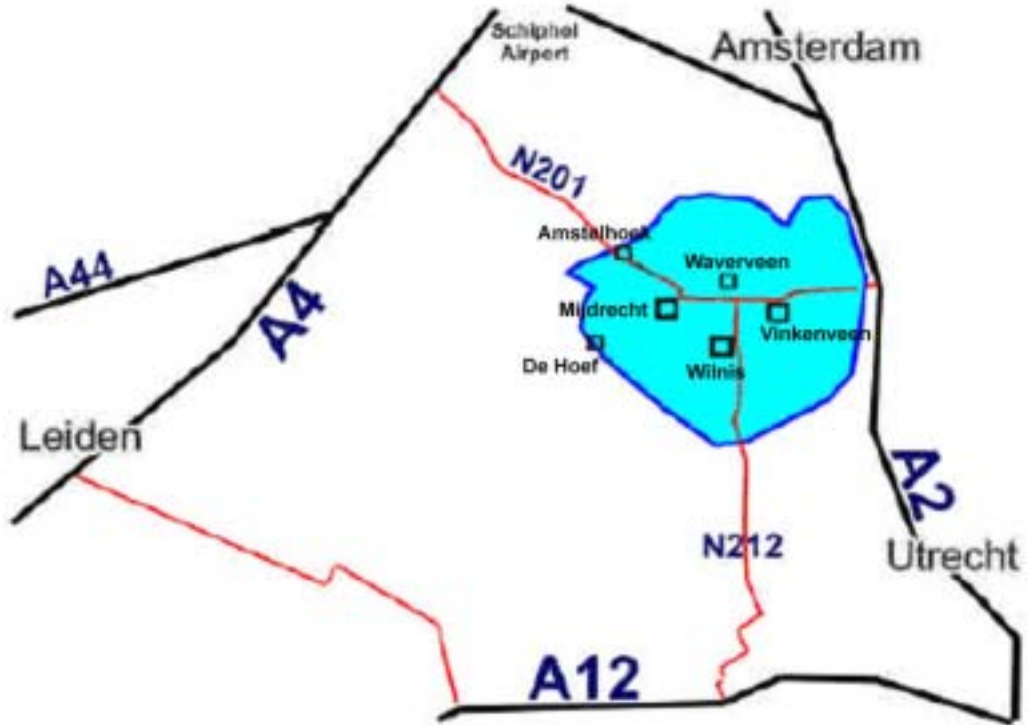
De inhoud van het SMB/MER is bepaald door de eisen die de wet stelt en door de Richtlijnen van het bevoegd gezag (zie hoofdstuk 2) voor dit SMB/MER. In het SMB/MER zal geen keuze worden gemaakt tussen de verschillende alternatieven en varianten. Wel wordt aangegeven hoe de verschillende alternatieven op de verschillende milieuaspecten scoren. De uiteindelijke keuze is aan het bevoegd gezag (de gemeenteraad). Deze keuze wordt juridisch verankerd in het bestemmingsplan, voorzien van een toelichting op de uitkomsten van het SMB/MER en hoe hiermee is omgegaan.

1.5 Plangebied

Het plangebied omvat circa 500 ha in het zuidelijk deel van de droogmakerij Groot Mijdrecht, in het noordwesten van de provincie Utrecht. In deze polder liggen het bedrijventerrein Mijdrecht en delen van de kernen Waverveen, Vinkeveen en Wilnis. Het plangebied ligt tussen deze kernen in en vormt daarmee het hart van de gemeente. Het plangebied in zijn omgeving en de begrenzing ervan zijn in figuur 1.1 tot en met 1.3 weergegeven. Het plangebied maakt deel uit van het Groene Hart, de open ruimte tussen de steden van de Randstad. Achter in dit rapport is een straatnamenkaart opgenomen.

Het onderzoeksgebied reikt zover de milieueffecten zullen reiken.

Figuur 1.1 Ligging van de gemeente De Ronde Venen



Figuur 1.2 Ligging van het plangebied



Figuur 1.3 Plangebied



1.6 Leeswijzer

- € Hoofdstuk 2 gaat nader in op het verloop van de juridische procedure rondom het opstellen van de Startnotitie en Richtlijnen. Tevens is vooruitgeblikt naar het MER en het bestemmingsplan. Ook is hier aandacht besteed aan de externe communicatie met de bevolking en belangengroepen;
- € Hoofdstuk 3 richt zich op het nut en noodzaak van het voornemen;
- € In hoofdstuk 4 wordt het voornemen aan de hand van verschillende ruimtelijke of milieukundige thema's beschreven en op kaart gepresenteerd;
- € In hoofdstuk 5 zijn de te nemen en reeds genomen besluiten die betrekking hebben op het plangebied of het voornemen geanalyseerd en is bekeken op welke wijze het beleid relevant is voor het SMB/MER;
- € Hoofdstuk 6 bevat een korte beschrijving van de bouwstenen voor de ontwikkeling van alternatieven waarvan in het SMB/MER de milieueffecten bepaald zullen worden;
- € In hoofdstuk 7 wordt ingegaan op de verschillende beoordelingscriteria die in het SMB/MER per (milieu)aspect gehanteerd zullen worden om de gevolgen van het voornemen en de alternatieven voor de omgeving te bepalen.

2 PROCEDURES EN COMMUNICATIE

2.1 Procedures

De SMB/m.e.r. en het bestemmingsplan, waarin het voornemen formeel wordt verankerd, doorlopen een eigen juridische procedure. De m.e.r. en bestemmingsplanprocedure zijn weergegeven in figuur 2.1. Zoals aangegeven in dit schema lopen de procedures grotendeels parallel. Het ontwerp en het verkennen van de milieueffecten kunnen elkaar beïnvloeden, waardoor er een beter plan kan ontstaan.

Betrokken partijen

In de SMB/m.e.r.-procedure spelen diverse partijen een rol: de initiatiefnemer, het bevoegd gezag, de Commissie voor de milieueffectrapportage, de wettelijke adviseurs en natuurlijk de insprekers.

Initiatiefnemer (IN): het college van de gemeente De Ronde Venen is initiatiefnemer van het project en de SMB/m.e.r.-procedure.

Bevoegd gezag (BG): dit is de overheidsinstantie, die bevoegd is om over het voornemen van de initiatiefnemer een besluit te nemen. In deze SMB/m.e.r.-procedure is dat het gemeenteraad van de gemeente De Ronde Venen.

Commissie voor de milieueffectrapportage (Commissie m.e.r.): deze onafhankelijke landelijke Commissie adviseert het bevoegd gezag over de inhoud van de Richtlijnen voor het MER en later over de juistheid en volledigheid van het MER ('het toetsingsadvies'). De Commissie m.e.r. betreft de inspraakreacties bij haar adviezen.

Wettelijke adviseurs: BG dient advies te vragen aan de wettelijke adviseurs. Voor dit MER zijn dat de VROM-inspectie noord-west in Haarlem, de inspectie LNV en het Hoogheemraadschap. Zij brengen advies uit over de Richtlijnen voor de inhoud van het MER en na voltooiing van het MER over de kwaliteit en de volledigheid van het MER.

Insprekers: in elke SMB/m.e.r.-procedure zijn twee momenten voorzien waarop insprekers hun zienswijze kenbaar kunnen maken. Bij de inspraak op de Startnotitie kan een ieder voorstellen doen voor onderwerpen die in het MER moeten worden onderzocht. Na bekendmaking van het MER kunnen de insprekers hun mening geven over de inhoud van het document op basis van de vastgestelde richtlijnen.

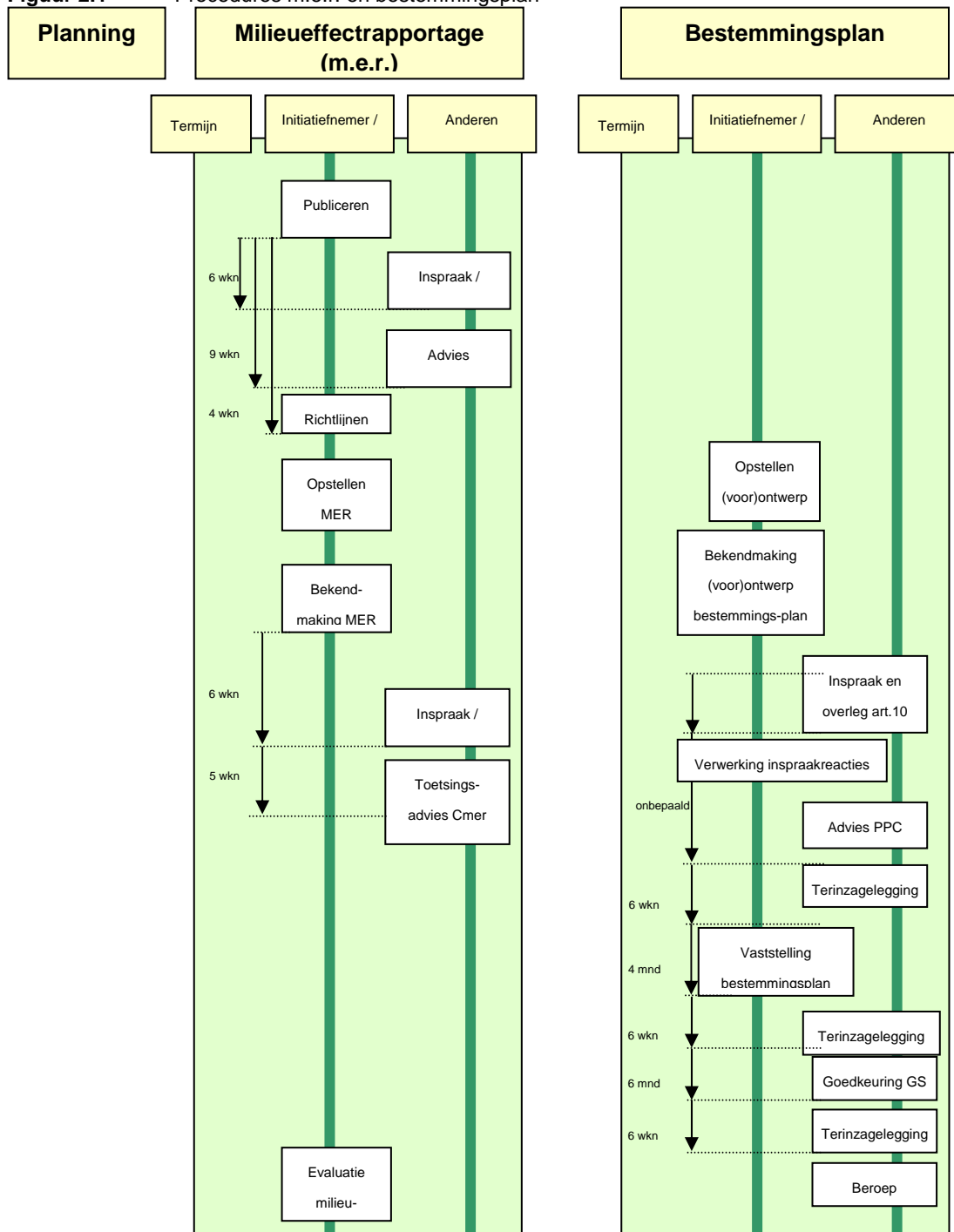
Toelichting SMB/m.e.r.

Zodra de Startnotitie ter inzage ligt, wordt hier in de 'Ronde Vener' melding van gemaakt. De Startnotitie ligt dan gedurende 6 weken ter inzage. Gedurende de inspraakperiode zijn de wettelijke adviseurs en insprekers in de gelegenheid te reageren op de Startnotitie. Binnen 9 weken brengt ook de onafhankelijke Commissie voor de milieueffectrapportage (Commissie m.e.r.) haar advies uit. Het bevoegd gezag streeft ernaar om binnen maximaal 13 weken na de officiële bekendmaking de Richtlijnen vast te stellen. Deze termijn is tenminste eenmaal met 8 weken te verlengen door het bevoegd gezag. De Richtlijnen geven aan welke informatie het SMB/MER moet bevatten, zoals de milieuaspecten en de alternatieven en varianten op het voornemen. Daarbij wordt rekening gehouden met de inspraakreacties en adviezen die naar aanleiding van de Startnotitie zijn ingediend.

Met de eisen uit de Wm en de Richtlijnen stelt de initiatiefnemer het MER op. In het SMB/MER vindt een vergelijking van alternatieven en varianten met elkaar plaats op basis van hun gevolgen voor het milieu. Hiermee wordt de bandbreedte van mogelijke milieueffecten van het voornemen inzichtelijk gemaakt. Dit speelt een rol bij de besluitvorming over het gebied Marickenland. In het (voorontwerp) bestemmingsplan moet worden aangegeven hoe is omgegaan met de uitkomsten van het SMB/MER.

Zodra het SMB/MER gereed is, wordt het door de initiatiefnemer aan het bevoegd gezag aangeboden. Het bevoegd gezag beoordeelt het SMB/MER op zijn geschiktheid om een besluit te kunnen nemen. Het SMB/MER wordt naast de Richtlijnen gehouden. Nadat het SMB/MER is aanvaard door het bevoegd gezag, volgt de ter inzage legging. Tijdens de periode van de ter inzage legging geldt de wettelijke verplichting (om naast de mogelijkheid tot het geven van schriftelijke reacties) een gelegenheid te creëren voor het geven van mondelinge zienswijzen. Dit kan door middel van een hoorzitting. Tot 6 weken na publicatie is een ieder in de gelegenheid in te spreken op het SMB/MER. In dezelfde periode brengen de wettelijke adviseurs advies uit.

Figuur 2.1 Procedures m.e.r. en bestemmingsplan⁴



⁴ De daadwerkelijke planning is verkrijgbaar bij de projectorganisatie

Binnen 5 weken na het einde van de inspraakperiode brengt de Commissie m.e.r. een toetsingsadvies uit. De Commissie m.e.r. geeft haar oordeel over de kwaliteit en de volledigheid van het SMB/MER. De Commissie m.e.r. baseert zich hierbij mede op de inspraakreacties.

Toelichting bestemmingsplanprocedure

Op grond van artikel 10 Besluit op de ruimtelijke ordening (Bro) heeft het college van Burgemeester & Wethouders van de gemeente De Ronde Venen onder meer overleg met provinciale en rijksdiensten over het voorontwerp bestemmingsplan. Op grond van de gemeentelijke inspraakverordening geeft de gemeente tevens gelegenheid tot inspraak op het voorontwerp bestemmingsplan. Het ontwerp bestemmingsplan wordt vervolgens conform artikel 23 op de Wet op de Ruimtelijke Ordening (WRO) ter inzage gelegd, waarbij de uniforme openbare voorbereidingsprocedure uit afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht wordt gevolgd, met dien verstande dat een kennisgeving dient te worden geplaatst in de Staatscourant en door een ieder zienswijzen kunnen worden ingediend.

Vervolgens beslist de gemeenteraad conform artikel 25, eerste lid, WRO over de vaststelling van het bestemmingsplan binnen 8 weken of, in geval tijdig een zienswijze kenbaar is gemaakt, binnen 4 maanden na afloop van de termijn van de ter inzagelegging. Deze termijnen waarbinnen het bestemmingsplan moet worden vastgesteld na afloop van de ter inzagelegging worden op grond van art. 7.34, tweede lid, Wm verlengd met 5 weken. Na de vaststelling vindt zo spoedig mogelijk, doch in ieder geval binnen 4 weken na dagtekening van het raadsbesluit, terinzagelegging plaats voor een ieder gedurende 6 weken (art. 26 WRO). Tijdens deze terinzagelegging kunnen bedenkingen bij Gedeputeerde Staten worden ingediend. Dit recht komt alleen toe aan diegenen die reeds zienswijzen hebben ingediend tegen het ontwerp bestemmingsplan of bedenkingen hebben tegen aangebrachte wijzigingen bij de vaststelling van het ontwerp bestemmingsplan⁵.

Hierna beslissen Gedeputeerde Staten over de goedkeuring binnen 12 weken of, in geval bedenkingen zijn ingebracht, binnen 6 maanden na de ter inzagelegging van het bestemmingsplan. (In het schema is ervan uit gegaan dat zienswijzen zijn kenbaar gemaakt en bedenkingen zijn ingebracht).

Tenslotte kan tegen het besluit van Gedeputeerde Staten binnen 6 weken door belanghebbenden beroep worden ingesteld bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.

2.2 Communicatie en inspraak

Informerende van belanghebbenden in alle fasen van planvorming en uitvoering zal de betrokkenheid verhogen. De planvorming voor het gebied Marickenland wordt om deze redenen ondersteund met een communicatietraject. Het bevoegd gezag en de initiatiefnemer streven hierbij naar een transparant proces, toegankelijkheid van informatie en een degelijke afweging van de diverse belangen.

⁵ Diegenen die kunnen aantonen dat zij redelijkerwijs niet in staat zijn geweest om een zienswijze in te dienen hebben ook het recht op het indienen van een bedenking

Deze Startnotitie is tot stand gekomen onder begeleiding van een ambtelijke kerngroep en na een brede ambtelijke werksessie. De Startnotitie is te beschouwen als een uitnodiging aan alle betrokkenen om mee te denken over wat er verder in de volgende fasen moet worden uitgewerkt.

De mogelijkheden voor betrokkenen om formeel te reageren zijn de momenten van inspraak. Er zijn voor de m.e.r. twee wettelijke inspraaktrajecten:

- § Na publicatie van de Startnotitie ten behoeve van het vaststellen van de Richtlijnen;
- § Na de publicatie van het SMB/MER.

Nadat het bevoegd gezag de Startnotitie openbaar heeft gemaakt is er voor belangstellenden en adviseurs voor minimaal een periode van 6 weken de mogelijkheid om opmerkingen te maken (zie ook figuur 2.1). Zoals in de voorgaande paragraaf al is aangegeven, worden de inspraakreacties, samen met het advies van de Commissie, meegenomen bij het opstellen van de Richtlijnen.

Gedurende de periode van de ter inzage legging wordt een informatieavond georganiseerd waarin de SMB/m.e.r.-procedure en de inhoud van de Startnotitie zal worden uitgelegd.

De tweede mogelijkheid tot inspraak is ná de publicatie van het SMB/MER. Belangstellenden en adviseurs hebben de mogelijkheid opmerkingen te maken over het milieueffectrapport en kunnen bedenkingen indienen. De termijn voor inspraak is wederom minimaal 6 weken.

3 DOELSTELLING & MOTIVERING

3.1 Doelstelling

Het doel van het project Marickenland is het uiterlijk in 2015 realiseren van een woon-, natuur- en recreatiegebied op de agrarische gronden in de polder Groot Mijdrecht Zuid met een hoge, natuurlijke, culturele en duurzame kwaliteit van het geheel en van de onderdelen en deelgebieden. Dit doel moet worden gerealiseerd met de middelen zoals beschreven in de samenwerkingsovereenkomst.

Het motto is: ***Marickenland. Voor mens, dier en plant!***

Marickenland kent de volgende hoofddoelstelling⁶:

- § Voor natuur is het hoofddoel het ontwikkelen van natte natuur met een duurzaam watersysteem. Verandering van het huidige watersysteem moet hieraan bijdragen door vermindering van de hoeveelheid kwel in de polder Groot Mijdrecht Zuid en het waterverlies uit de polder Groot Wilnis Vinkeveen en het tegengaan van bodemdaling;
- § Voor recreatie is het realiseren van een recreatiegebied in een natuurlijke omgeving het hoofddoel. Dit gebied is gericht op extensieve recreatie;
- § Voor woningbouw is het realiseren van een gedifferentieerde wijk een hoofddoel: Marickenzijde. Gelet op de specifieke bevolkingssamenstelling van Wilnis (relatief jong, vergrijzing komt op gang, weinig geschikt aanbod voor ouderen) wordt gestreefd naar het bouwen van vernieuwende bouwvormen voor starters, maar zeker ook voor jonge (startende) gezinnen, bouwen voor doorstroming voor verschillende groepen en gevarieerd bouwen voor ouderen. Duurzaam bouwen is een uitgangspunt bij het realiseren van de nieuwe woningen.

3.2 Motivering

Op basis van onderstaande mag worden geconcludeerd dat de realisatie van het voornemen kansrijk is.

Natuur

Het belangrijkste motief voor het voornemen vanuit natuur is het op een goede manier invullen van de EHS. Marickenland zal deel uitmaken van een te ontwikkelen "Natte As" en zal rekening houden met de resultaten van de toekomstverkenning voor de polder Groot Mijdrecht Noord.

Daarnaast is de bestaande waterhuishouding een belangrijke aanleiding om te kijken naar een nieuwe inrichting van Marickenland. Deze is namelijk vooral gericht op de huidige landbouwfunctie en niet op een duurzaam watersysteem. Onderzoek⁷ heeft uitgewezen dat de randvoorwaarden voor de ontwikkeling van de belangrijkste natuurdoeltypen (moeras, bloemrijke graslanden, weidevogelgraslanden en bos) voor het merendeel gerealiseerd kunnen worden.

⁶ Uitgangspunten en wensen voor ontwikkeling van Marickenland (voorlopig) (Gemeente De Ronde Venen, oktober 2005)

⁷ De Blauwe motor van het Parklandschap: analyse van water en bodem voor realisatie van natuurdoeltypen (Gemeente De Ronde Venen, 2003)

Het is de bedoeling de landbouw uiteindelijk te beëindigen (zie hoofdstuk 5). Tijdens de overgang van het huidige agrarische gebruik van het gebied naar het toekomstig gebruik voor natuur, recreatie en wonen wordt de bedrijfsuitoefening van agrarische bedrijven, waarvan de gronden niet verworven zijn, niet gehinderd. Voor de bestaande bebouwing geldt dat de woonbebouwing in principe niet strijdig is met de doelstellingen van het project en daarmee behouden kan worden. De agrarische bouwblokken en niet-agrarische bedrijven mogen gehandhaafd blijven. Er worden mogelijkheden gecreëerd voor herbestemming, passend bij de natuur-, woon- en recreatiefunctie. Verwerving vindt plaats op basis van vrijwilligheid.

Recreatie

De gemeente heeft onderzoek laten doen naar het toeristisch-recreatief beleid en daaruit blijkt een grote behoefte aan mogelijkheden voor extensieve recreatie. Vrije tijd wordt steeds belangrijker en het wordt doelgerichter besteed. Ontwikkelingen zijn:

- § Meer recreatiemogelijkheden in de eigen omgeving;
- § Meer aandacht voor actieve, sportieve, gezonde en milieubewuste vakanties;
- § Meer verschillende, afwisselende activiteiten en weinig tijd;
- § Meer vraag naar plattelandstoerisme;
- § Meer belangstelling voor cultuurhistorie;
- § Meer vraag naar extensieve routegebonden landschapsgerichte recreatie;
- § Meer vraag naar een combinatie van land- en waterrecreatie;
- § Meer vraag naar informatie.

Het recreatiegebied vormt een buffer tussen het bebouwde gebied en het natuurontwikkelingsgebied. Het recreatiegebied zal een regionale functie vervullen. Dit alles in combinatie met de ligging in de Randstad maakt dat de voorgestelde recreatieve ontwikkelingen in Marickenland op grote belangstelling van de recreant kunnen rekenen⁸. Naar verwachting trekken de wandel- en fietsvoorzieningen bij volgroei in 2025 circa 100.000 bezoeken per jaar. Voorzieningen zoals een speelbos of een dagcamping trekken naar schatting in 2025 maximaal 100.000 bezoeken per jaar. Eventuele ontwikkelingen op de agrarische kavels kunnen ook nog maximaal 100.000 bezoeken per jaar trekken.

Bij verschillende niveaus van inrichting voor dagrecreatie horen verschillende opvangcapaciteiten. De Utrechtse Recreatieschappen⁹ hanteren hiervoor de volgende kengetallen:

- § Een intensief dagrecreatieterrein heeft een opvangcapaciteit van 40 tot 100 bezoekers per ha per dag;
- § Een extensief dagrecreatieterrein heeft een opvangcapaciteit van 10 tot 20 bezoekers per ha per dag;
- § Voor bos worden 12 bezoekers per ha per dag gehanteerd;
- § Voor droog natuurlijk terrein / recreatief medegebruik zijn dit 8 bezoekers per ha per dag;
- § Voor nat natuurlijk terrein bedraagt dit 3 à 4 bezoekers per ha per dag.

⁸ Notitie toeristisch-recreatief beleid (Gemeente De Ronde Venen, 2003)

⁹ Informatie is nav vragen over Marickenland door de Utrechtse Recreatieschappen verstrekt (2005)

Struinnatuur is een uitwerking van een extensief ingericht deel van een dagrecreatieterrein met een lage opvangcapaciteit cq. weinig bezoekers. De opvangcapaciteit komt overeen met het niveau van natuurlijk terrein met een opvangcapaciteit van 3 tot 8 bezoekers per ha per dag. De opvangcapaciteit van bos is dus groter.

Wonen

De nieuwbouwbehoefte is zowel afhankelijk van bevolkingsontwikkeling als van fricties op de woningmarkt. In de periode 2005 tot 2010 neemt de bevolking naar schatting met 750 personen toe en in de periode daarna tot 2015 met nog slechts 75¹⁰. De groei van het aantal huishoudens bedraagt in de periode 2005 tot 2010 naar verwachting circa 690 huishoudens en in de periode daarna 480 huishoudens.

Het door de provincie gefiatteerde en in het streekplan vastgelegde nieuwbouwprogramma voorziet in een toevoeging van 200 woningen in 2004 en 900 woningen in de periode 2005 tot en met 2015. Het gemiddelde ligt in de eerste jaren op 120 woningen en daarna op 60 woningen per jaar.

Het gemeentelijke Woningbouwprogramma komt hoger uit dan de Provinciale programmering: circa 1.450 woningen voor de periode 2004-2009 en 1.250 voor de periode daarna tot 2015. Een deel van het verschil zal in de praktijk wegvallen door tegenvallers, een deel zal een bijdrage leveren aan het wegwerken van tekorten. Verder zal een deel (kunnen) worden ingezet in het kader van herstructurering/vervangende nieuwbouw.

In overleg met de ministeries van VROM, LNV en de provincie Utrecht is onderzoek gedaan naar grootschalige woningbouw op de locatie Veenzijde (Parklandschap). Hier zou een mogelijkheid liggen voor de ontwikkeling van een bijzonder woonmilieu met een aantal woningen van circa 950¹¹.

¹⁰ Met gemiddeld 120 woningen per jaar in 2005 t/m 2009 en gemiddeld 50 woningen per jaar in 2010 t/m 2014

¹¹ Nota Wonen (Gemeente De Ronde Venen, 2005)

4 HET VOORNEMEN

4.1 Ruimtelijke en functionele uitgangspunten Marickenland

De Ontwikkelingsvisie De Ronde Venen van 1998 vormt de basis van de samenwerkingsovereenkomst. De visie schetst een ruimtelijk plan voor de polder Groot Mijdrecht, 'Parklandschap' genaamd. Hierin wordt ingegaan op onder andere het woonmilieu, het recreatie, de waterhuishouding, het landschap en de ecologische verbindingzone. De visie beoogt een gevarieerde inrichting met overwegend rustige vormen van openluchtrecreatie met onder meer veentjes en bos. Bovendien zal in dit gebied voldoende ruimte gevonden moeten worden voor waterberging. Het huidige tekort aan waterberging in de polder Wilnis-Veldzijde en in de (woon)wijken van de polder Groot Mijdrecht Zuid moet in Marickenland worden opgelost.

*Ruimtelijk algemeen*¹²

Het gebied moet een eigen, unieke identiteit krijgen gebaseerd op de ontwikkeling van het veen. Deze identiteit is zichtbaar in het nieuwe landschap van het gebied en komt terug in de communicatie en educatie over het gebied.

Na beëindiging van de landbouwkundige functie van het gebied, zullen de (voormalige) agrarische kavels worden ingepast in het plan. Deze kavels kunnen een rol krijgen in het (agrarisch) natuurbeheer of krijgen een andere functie. Daarbij moet gedacht worden aan herbestemming als woning, bedrijfsdoeleinden (onder voorwaarden) of recreatieve (bedrijfs)doeleinden. In veel gevallen zal sprake moeten zijn van maatwerk, waarbij de invloed op en relatie met de omgeving een belangrijk aspect is.

Detailbeschrijving

- § Naast de zichtlijnen in noord-zuid richting (Uitwerkingsplan Streekplan Provincie Utrecht, Middengebied Gemeente De Ronde Venen) is ook het realiseren van één of meerdere zichtlijnen in oost-westrichting gewenst, die de nieuwe woongebieden onderling en met Veenzijde 3a verbinden;
- § Het is gewenst de barrièrewerking van de spoorbaan te verminderen of op te heffen.

Natuur

Ten aanzien van natuur beoogt het voornemen¹³ (Natuurgebiedsplan en projectplan 'Marickenland') circa 320 ha natuurgebied in het oostelijk deel van het plangebied als ecologische verbinding tussen de Nieuwkoopse en Vinkeveense Plassen, waarvan 32 ha als brakwatergemeenschap (open water), 192 ha als rietland en ruigte, 32 ha als nat schraalgrasland, 32 ha als bloemrijk grasland en 32 ha als nat struweel. Aan het natuurgebied wordt een recreatieve nevenfunctie toegekend.

¹² Uitgangspunten en wensen voor ontwikkeling van Marickenland (voorlopig) (Gemeente De Ronde Venen, oktober 2005)

¹³ Uitgangspunten en wensen voor ontwikkeling van Marickenland (voorlopig) (Gemeente De Ronde Venen, oktober 2005)

Detailbeschrijving

- § Onderhoud open terreinen door grootschalig begrazing- en maaibeheer;
- § Toevoegen van open water door verbreding van sloten, slotenpatroon blijft zoveel mogelijk intact;
- § Peilverhogingen 0,5 m worden nagestreefd;
- § Ontsnipperende maatregelen ten behoeve van natuur aan de N201 en de Mijdrechtse Dwarsweg in de vorm van natte en droge onderdoorgangen (faunapassages) maken. Gidssoorten in dit verband zijn bittervoorn, noordse woelmuis, dwergmuis, zilveren maan, ringslang, otter, groene glazenmaker, kamsalamander, vleermuizen en hermelijn;
- § Voor de faunapassages in noord-zuidrichting en bij de Uitweg moeten “natuurdoorgangen” vrijgelaten worden direct in de omgeving van de wegen als aanloop naar de faunapassages;
- § Onderdoorgangen kunnen gekoppeld worden aan watergangen en soms aan recreatieve doorgangen.

Recreatie

De onderdelen van het voornemen die op recreatie zijn gericht omvatten^{14,15} circa 175 ha recreatief aantrekkelijk bos en waterrijke zone in het westelijk deel van het plangebied. Hierin komen recreatieve voorzieningen inclusief een informatie- of bezoekerscentrum. Deze vormen een onderdeel van het toeristisch recreatieve netwerk in De Ronde Venen en het Plan De Venen. Het aanbod aan recreatievoorzieningen gaat uit van jaarlijks 100.000 à 300.000 bezoeken. Dit zijn primair inwoners van de regio inclusief de gemeente De Ronde Venen, bij volgroei in 2025.

Detailbeschrijving

- § Het zwaartepunt van de opvang van recreanten ligt tussen de N201 en het woongebied Marickenzijde. Hier komt ook de hoofdingang van het gebied;
- § Overwegend beplant, beschut landschap voor recreatie in een natuurlijke omgeving;
- § Een recreatiezonering voor het gebruik, bijvoorbeeld zones voor honden;
- § Primair mogelijkheden voor (rond)wandelen en –fietsen; secundair extensieve waterrecreatie, zoals kanoën;
- § Aansluitingen van Marickenland op:
 - de weg Hofland;
 - de rotonde Veenweg – Mijdrechtse dwarsweg;
 - de rotonde N212 – Mijdrechtse dwarsweg;
 - Waverveen;
 - Wilnis via Marickenzijde;
 - Vinkeveen ten noorden van de N201 vanaf het fietspad langs de N201 en vanuit Achterbos;
 - Vinkeveen ten zuiden van de N201 vanaf het Molmpad, de Reigerstraat, het fietspad langs de Mijdrechtse Dwarsweg en via Voorbancken naar het zwaartepunt van het recreatiegebied;
- § Tenminste één verkeersveilige wandel- fiets- en waterrecreatieverbinding tussen het woongebied en het recreatiegebied;
- § Ruiterveld;
- § Een verkeersveilige langzaamverkeersverbinding naar Vinkeveen en het natuurgebied. Deze verbinding sluit aan op een tijdelijke overstek bij de rotonde N212 – Mijdrechtse dwarsweg;

¹⁴ Uitgangspunten en wensen voor ontwikkeling van Marickenland (voorlopig) (Gemeente De Ronde Venen, oktober 2005)

¹⁵ Plan De Venen, gemeentelijke Ontwikkelingsvisie en projectplan ‘Marickenland’

- § Een verkeersveilige langzaamverkeersverbinding over N201 gerealiseerd ten behoeve van Mijdrecht en Waverveen. Deze verbinding sluit aan op de huidige oversteken bij de Veenweg en de Hoofdweg.

Woningbouw

Het voornemen¹⁶ bestaat voor wat het woongebied betreft uit maximaal 950 woningen in het zuidwestelijke deel van het plangebied (circa 45 ha)¹⁷, waarbij oplevering plaatsvindt tussen 2008 en 2015. Ook worden er 15 tot 25 woningen gerealiseerd in Waverveen aan de Cliffordweg.

De gemeente De Ronde Venen streeft naar een gedifferentieerd woningaanbod. Voor de gehele gemeente zijn de verdeling tussen huur- en koopwoningen en tussen eengezins- en meergezinswoningen vastgesteld. Duurzaam bouwen staat hierbij centraal.

Detailbeschrijving

- § Ruimtelijke, en zo mogelijk visuele, relaties creëren tussen het recreatiegebied Marickenland, het woongebied Marickenzijde, het woongebied Veenzijde en zo mogelijk Wilnis Dorp (noord-zuid-richting). Hierbij ruimte reserveren voor tenminste één groene, recreatief aantrekkelijke langzaamverkeersverbinding, één onbebouwde zone en, indien financieel en technisch mogelijk, een vaarverbinding;
- § Het aanzicht van het woongebied vanuit het natuur- en recreatiegebied moet gedomineerd worden door een groene inrichting;
- § Er komen geen detailhandelsvoorzieningen in de wijk. Het is gewenst de wijk goed te oriënteren op de bestaande (Molmlaan, Dorpsstraat) of nieuw te maken voorzieningen van Wilnis (optie nieuwbouw CSW velden), opdat het draagvlak voor deze voorzieningen zo groot mogelijk wordt;
- § Circa bruto 15 ha onbebouwd laten. Dit onbebouwde terrein bijvoorkeur aansluiten op het recreatie- en natuurgebied. Het heeft in aanvang een overwegende natuur-, water- en extensieve recreatiefunctie met een zo natuurlijk mogelijke inrichting;
- § Aansluiten bij DuBo convenant en de gemeentelijke ambities ten aanzien van Energie Prestatie Coëfficiënt (EPC), Energie Prestatie op Locatie (EPL), zongerichte oriëntatie woningen en toepassing duurzame materialen.

Verkeer

De recreatieve routes zijn hierboven onder het kopje recreatie reeds opgenomen. Hier komt de ontsluiting van het gebied in haar omgeving aan de orde.

Het voornemen¹⁸ omvat in ieder geval één, maar mogelijk twee aansluitingen voor autoverkeer op de Mijdrechtse Dwarsweg, waarvan één ontsluiting naar de bestaande wijk Veenzijde 3a en één ontsluiting naar de bestaande wijken Veenzijde I en II (zonder dat het aantrekkelijk wordt voor sluiptverkeer). Daarbij wordt deze weg tussen de N212 en de Veenweg geclassificeerd als een 50 km/u weg in de bebouwde kom. Dit is ten

¹⁶ Uitgangspunten en wensen voor ontwikkeling van Marickenland (voorlopig) (Gemeente De Ronde Venen, oktober 2005)

¹⁷ Uitwerkingsplan Streekplan provincie Utrecht, Middengebied Gemeente De Ronde Venen en het projectplan 'Marickenland'

¹⁸ Uitgangspunten en wensen voor ontwikkeling van Marickenland (voorlopig) (Gemeente De Ronde Venen, oktober 2005)




behoefte van de doorstroming van het verkeer en de vermindering van de barrièrewerking voor verkeer tussen het woongebied en het recreatiegebied.

4.2 Integraal beeld

Figuur 4.1 is een weergave van het voornemen. Natuur is in het oosten gesitueerd, recreatie in het westen en de woonuitbreiding vindt voornamelijk in het zuidwesten plaats. De functiescheiding is vooral het gevolg van de recreatieve doelstelling. Uitwisseling van de natuur- en recreatieve functies is mogelijk.

Figuur 4.1 Het voornemen



	Recreatie
	Natuur
	Wonen

5 TE NEMEN EN REEDS GENOMEN BESLUITEN

5.1 Besluit ter voorbereiding waarvan het SMB/MER wordt opgesteld

Het SMB/MER Marickenland wordt opgesteld ter voorbereiding van het planologisch juridische kader (bestemmingsplan) waarbinnen de beoogde ontwikkelingen mogelijk worden gemaakt. De voorgestelde ontwikkeling van het plangebied, past niet binnen het in september 2005 door de gemeenteraad vastgestelde "Bestemmingsplan Buitengebied De Ronde Venen". Er zal dan ook voor het gebied Marickenland een nieuw bestemmingsplan opgesteld moeten worden. Dit nieuwe bestemmingsplan vervangt het onlangs vastgestelde bestemmingsplan voor de delen die binnen Marickenland vallen. Voor de overige delen van het buitengebied blijft het onlangs vastgestelde "Bestemmingsplan Buitengebied De Ronde Venen" gelden.

5.2 Bestaand (vigerend) beleid

In deze paragraaf zijn de randvoorwaarden voor het voornemen weergegeven die voortkomen uit het vigerende overheidsbeleid. Tevens geeft dit beleid aangrijpingspunten voor de ontwikkeling van alternatieven en varianten, de beoordelingscriteria en eventuele mitigerende en compenserende maatregelen.

5.2.1 Ecologie

Ten aanzien van ecologie in Marickenland is de Flora- en faunawet van toepassing. Deze wet¹⁹ regelt de bescherming van dier- en plantensoorten. Voor ontwikkelingen die een negatief effect zouden kunnen hebben op dieren en planten dient ontheffing te worden aangevraagd bij het ministerie van LNV.

Marickenland is geen (onderdeel van) een Vogelrichtlijn- of Habitatrictlijngebied. Ook is het plangebied geen natuurgebied uit de Natuurbeschermingswet. Wel behoort Marickenland tot de ecologische verbinding tussen de Nieuwkoopse Plassen in het westen en de Vinkeveense Plassen, Botshol en Demmerik in het oosten en noorden. Deze ecologische verbinding maakt deel uit van de EHS. In het rijksbeleid²⁰ wordt gestreefd naar het waarborgen van zowel de omvang, als de kwaliteit en samenhang binnen de EHS. Het provinciaal beleid²¹ onderschrijft dit. In de gebieden buiten de EHS dienen volgens het provinciale beleid de actuele natuurwaarden en de verscheidenheid in soorten in stand te worden gehouden en waar mogelijk versterkt te worden. Daarvoor zijn in deze gebieden goede milieu- en watercondities van belang. Specifiek voor weidevogels en wintergasten zijn openheid, rust en stabiliteit in inrichting en beheer van belang.

Het gemeentelijk beleid²² streeft daarnaast naar het vergroten van de natuurbeleving door de aanleg van grootschalige natuur en waarborging van kleine

¹⁹ De Flora en faunawet is op 1 april 2002 in werking getreden

²⁰ Nota Ruimte (Ministerie van VROM, 2005); Agenda voor een Vitaal Platteland (Ministerie van LNV, april 2004)

²¹ Streekplan Utrecht 2005-2015 (Provincie Utrecht, december 2004)

²² Milieustructuurvisie De Ronde Venen 2003-2007 (Gemeente De Ronde Venen, 2003)

landschapselementen. Tevens streeft de gemeente naar het verbinden van natuurgebieden door middel van ecologisch bermbeheer in het buitengebied.

Overzicht beleid Ecologie en de betekenis hiervan voor de SMB/m.e.r.

Beleid	Mogelijke betekenis voor de SMB/m.e.r.
Instandhouden en versterken flora, fauna en hun ecosystemen	Voornemen, alternatieven, criteria ²³
Versterk biodiversiteit	Voornemen, alternatieven, criteria
Versterk natuurlijke processen	Voornemen, alternatieven, criteria
Realiseren schoonwatermilieus	Voornemen, alternatieven, criteria
Behoud, versterking en ontwikkeling van natuurlijke en landschappelijke verscheidenheid	Voornemen, alternatieven, criteria
Realiseren ecologische verbindingen	Voornemen, alternatieven, criteria

5.2.2 Water & bodem

Water

Ten aanzien van de waterhuishouding staan in het rijksbeleid²⁴ het voorkomen van wateroverlast en watertekorten en het verbeteren van water- en bodemkwaliteit centraal.

Ter voorkoming van wateroverlast en watertekorten dient men de ruimte zodanig te bestemmen, inrichten en gebruiken dat water beter vast kan worden gehouden. Als dat niet voldoende is, komt waterberging in beeld. Hiervoor vergroot men het areaal oppervlaktewater al of niet tijdelijk en past men zo nodig het peilbeheer aan. Pas in laatste instantie wordt zo nodig water af- of aangevoerd. Deze prioriteitenvolgorde (vasthouden – bergen – afvoeren) is aangeduid als de 'drietrapsstrategie waterkwantiteit'.

Zowel voor waterkwantiteit als -kwaliteit geldt dat de nadelige invloed op het watersysteem veroorzaakt door een ruimtelijke ingreep wordt gecompenseerd.

Specifiek ten aanzien van nieuw stedelijk gebied en nieuwe infrastructuur geldt dat een afwenteling van problemen met (grond)waterkwaliteit of –kwantiteit op de omgeving moet worden voorkomen. Waar mogelijk dient ruimte voor water te worden gevonden door combinatie van waterbeheer met andere functies (meervoudig ruimtegebruik).

Ten aanzien van het veenweidegebied is volgens het beleid²⁵ vooral aandacht nodig voor de voortschrijdende inklinking en oxidatie van het veen. De bodemdaling die

²³ Criteria zijn de aspecten waarop het voornemen, de alternatieven en varianten worden getoetst.

²⁴ Nota Ruimte (Ministerie van VROM, 2005), 4e Nota Waterhuishouding (Ministerie van V&W, 1998), Waterbeleid 21e eeuw (Commissie Waterbeheer 21^e eeuw, 2000), Nationaal Bestuursakkoord Water (Ministerie V&W, 2003)

²⁵ Nota Ruimte (Ministerie van VROM, 2005), Streekplan Utrecht 2005-2015 (Provincie Utrecht, december 2004), Stroomgebiedsvisie Amstelland (2003), Provinciaal Waterhuishoudingsplan 2005-2010 (Provincie Utrecht, 2004), Plan van Aanpak De Venen

daarvan het gevolg is, brengt grotere risico's op wateroverlast met zich mee en leidt tot een toenemende verzilting en tot eutrofiëring van oppervlaktewater als gevolg van kwel.

Doelstellingen zijn:

- § Het peilbeheer zo goed mogelijk af stemmen op de gebruiksfunctie waarbij (ongelijkmatige) bodemdaling zo veel mogelijk beperkt wordt;
- § Realisatie van een robuust watersysteem met voldoende waterbergend vermogen en zoveel mogelijk aaneengesloten peilgebieden;
- § Streven naar het beperken van onderbemalingen en naar minder versnipperde watersystemen;
- § Realisatie van aaneengesloten natuurgebieden met verbindingszones. Bij het vaststellen van het waterpeil voor de verbindingszones moet een afweging gemaakt worden tussen de belangen van natuur, landbouw en duurzaam waterbeheer;
- § Bij uitvoeren van maatregelen dient behoud van cultuurhistorische waarden en een aantrekkelijk landschap centraal te staan.

Het hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht²⁶ streeft naar:

- § Bescherming tegen water met het oog op veiligheid en beperken economische schade door wateroverlast door het versterken van waterkeringen en het creëren van meer ruimte voor water;
- § Peilbeheer en een adequate wateraan- en afvoer. Het water moet aan- en afgevoerd kunnen worden en de hoogte van het water in de watergangen moet worden afgestemd op de functie die het gebied heeft (landbouw, recreatie, natuur). Belangrijk uitgangspunt van peilbeheer is dat zorgvuldig wordt omgegaan met watervoorraad, waterkwaliteit en de natuur;
- § Biologisch gezonde watersystemen: de kwaliteit van het oppervlaktewater is zodanig dat planten en dieren die er van nature thuishoren kunnen leven. Hierbij dient minimaal voldaan te worden aan de eisen die het Rijk stelt en in natuurgebieden aan hogere eisen. Ook een goede kwaliteit van de waterbodem is belangrijk;
- § Inrichting en onderhoud zijn gericht op het goed functioneren van wateren, waterkeringen en waterhuishoudkundige werken zoals gemalen en sluizen. Daarmee is een goede aan- en afvoer van water en voldoende bescherming tegen water gegarandeerd. Het Hoogheemraadschap wil natuurvriendelijk onderhoud van watergangen, oevers en keringen vanzelfsprekend maken;
- § Baggeren en waterbodemsanering om vaarwegen voor de scheepvaart toegankelijk te houden, het leefmilieu van dieren en planten schoon te houden en risico's voor de drinkwatervoorziening te beperken;
- § Herstel, behoud en verbetering van natte natuur in natuurgebieden en in stedelijke gebieden. Zowel de waterpeilen als de waterkwaliteit in de natuurgebieden dienen optimaal te zijn voor de natuur, verdroging dient tegengegaan te worden. Bovendien is het streven de natuurgebieden via natuurlijke verbindingsroutes (bijvoorbeeld slootkanten) onderling te verbinden, waardoor ze minder kwetsbaar worden;

(Gemeente De Ronde Venen, 1998), Beleidsplan De Ronde Venen 2002-2006 (Gemeente De Ronde Venen, 2002)

²⁶ Waterbeheersplan Amstel, Gooi en Vecht 2000-2004 (Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht, 2000)

- § Aanpak van emissies door bedrijven of huishoudens die niet op de riolering zijn aangesloten, diffuse bronnen en beperkte capaciteiten rioolwaterstelsels bij zware regenval;
- § Beleving, recreatie & vaarwater: verbeteren gebruiksmogelijkheden van vaarwater en oevers voor recreatief medegebruik zoals wandelen, fietsen, vissen, schaatsen en kanoën.

Momenteel is een nieuw waterbeheersplan in de maak. Dit plan zal naar verwachting eind 2006 worden vastgesteld. Tot die tijd vigeert het bovenstaande beleid.

Bodem

Het nationale bodembeleid richt zich op een bewuster en meer duurzaam gebruik van de bodem. De bodem wordt niet langer beschouwd als een statisch compartiment maar als een dynamisch ecosysteem. Het vermogen van de bodem om nu en in de toekomst zo goed mogelijk maatschappelijke diensten te leveren is het vertrekpunt. De gebruiker van de bodem heeft daarom het recht de bodem te benutten maar ook de plicht om zorgvuldig met de bodem om te gaan en met de belangen van derden. Decentrale overheden moeten bij ruimtelijke ordening, inrichting en beheer bewuster met de toestand van de bodem omgaan en beslissingen over het gebruik van bovengrondse en ondergrondse ruimte baseren op een beoordeling van de effecten van bodemgebruik²⁷.

Het bodembeleid onderscheidt ernstig verontreinigde grond, lichtverontreinigde grond en schone bodems. Ernstig verontreinigde grond moet in principe worden gesaneerd, licht verontreinigde grond moet blijvend worden beheerd en schone grond moet schoon blijven.

De bodemkwaliteit speelt vooral een rol wanneer op een bepaalde locatie een functiewijziging plaatsvindt en bouwactiviteiten voorzien zijn.

De gemeente De Ronde Venen bevordert het hergebruik van secundaire materialen waaronder grond. Daarbij geldt onder andere het werken met een gesloten grondbalans binnen het project. Hetgeen in het gemeentelijke Bodembeheerplan²⁸ over grondverzet is beschreven, is uitgewerkt in de Bodemkwaliteitskaart. Het beoogde gebruik staat centraal. De bodem moet minimaal aan die kwaliteit voldoen. Indien dit niet voldoet moet er gesaneerd worden of moeten er beheersmaatregelen worden getroffen die ervoor moeten zorgen dat het beoogde gebruik mogelijk is. Indien dit niet kan, dienen er gebruiksbepalingen te worden opgelegd.

De gemeente heeft een gemeentelijk bodembeheerplan voor grondverzet. Voor haar grondgebied is, met uitzondering van het gebied waar toemaakdek ligt, deze bodemkwaliteitskaart vastgesteld die primair wordt gebruikt voor de beoordeling bij grondverzet.

Daarnaast geldt in het algemeen het uitgangspunt bij afval en de voorkeursgedachte op grond van de Wet milieubeheer (Ladder van Lansink). In dat gedachtegoed geniet het verantwoord hergebruik de voorkeur boven het storten op een stortplaats. Dit gedachtegoed wordt hier ingebed door de grond binnen het gebied zoveel mogelijk door middel van een zogenaamde gesloten grondbalans in het gebied opnieuw te gebruiken.

²⁷ Beleidsbrief Bodem (Ministerie van VROM, 2003)

²⁸ Bodembeheerplan en Bodemkwaliteitskaart (Gemeente De Ronde Venen, 2005)

Uiteraard wordt daarbij conform de daarvoor geldende regelgevingen zoals het Bouwstoffenbesluit en de Ministeriële Vrijstellingsregeling Grondverzet gewerkt.

Het bodembeleid wordt drastisch herzien in 2007. Of dit gevolgen heeft voor Marickenland is thans nog onbekend.

Overzicht beleid Water & bodem en de betekenis hiervan voor de SMB/m.e.r.

Beleid	Mogelijke betekenis voor de SMB/m.e.r.
Water als bindend element/afstemming met andere functies	Voornemen, alternatieven
Zoveel mogelijk aaneengesloten peilgebieden	Varianten, criteria
Maximale conservering van schoon kwel- en grondwater en verminderen vuil kwel- en grondwater	Varianten, criteria
Hergebruik grond	Criteria

5.2.3 Landschap, archeologie & cultuurhistorie

Landschap

Het Groene Hart is in het rijksbeleid²⁹ aangewezen als een Nationaal Landschap. Nationale landschappen zijn gebieden met internationaal zeldzame of unieke en nationaal kenmerkende landschapskwaliteiten en in samenhang daarmee bijzondere natuurlijke en recreatieve kwaliteiten. De nationale landschappen moeten zich sociaal-economisch voldoende kunnen ontwikkelen, terwijl de bijzondere landschappelijke, cultuurhistorische en natuurlijke kwaliteiten van het gebied behouden blijven of worden versterkt. In de nationale landschappen is daarom ten aanzien van nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen een 'ja, mits-regime' van toepassing.

Zoals onderstaande figuur toont, ziet de provincie³⁰ het plangebied als onderdeel van een doorgaande noord-zuid gerichte groene as met verschillende aan het landelijke gebied gekoppelde functies.

Archeologie

De bescherming van het archeologische erfgoed in de bodem en de inbedding ervan in de ruimtelijke ontwikkeling is het onderwerp van het Europese Verdrag van Valletta (Malta). In 1992 ondertekenden twintig Europese landen, waaronder Nederland, dit Verdrag.

De belangrijkste uitgangspunten van het verdrag zijn:

- š Archeologische waarden dienen zoveel mogelijk (in situ) in de bodem bewaard te blijven en beheermaatregelen dienen genomen te worden om dit te bewerkstelligen;
- š Vroeg in de ruimtelijke ordening dient al rekening houden met archeologie;
- š Bodemverstoorders betalen het archeologisch (voor)onderzoek en mogelijke opgravingen wanneer behoud in situ niet mogelijk is.

²⁹ Nota Ruimte (Ministerie van VROM, 2005), Agenda voor een Vitaal Platteland (Ministerie van LNV, april 2004), Nota Belvédère (Ministerie van OC&W, 1999)

³⁰ Streekplan Utrecht 2005-2015 (Provincie Utrecht, december 2004)

Cultuurhistorie

Het provinciale en regionale beleid³¹ sluit aan bij het rijksbeleid en streeft ernaar de karakteristieke landschappelijke waarden in de verschillende landschapstypen te bewaren. Ruimtelijke ontwikkelingen dienen daarom zorgvuldig en creatief in het landschap te worden ingepast, waarbij contrasten worden versterkt.

Specifiek voor De Ronde Venen gaat het om het herkenbaar houden van de ringdijken en het rasterpatroon van de droogmakerijen en de bescherming van waardevolle kreekruggen.

³¹ Streekplan Utrecht 2005-2015 (Provincie Utrecht, december 2004), Niet van Gisteren (Provincie Utrecht, 2003), Plan van Aanpak De Venen (Gemeente De Ronde Venen, 1998) Beleidsplan De Ronde Venen 2002-2006 (Gemeente De Ronde Venen, 2002)

Figuur 5.1 Uitsnede plankaart Streekplan Utrecht 2005-2015



Overzicht beleid Landschap, archeologie, cultuurhistorie & aardkundige waarden en de betekenis hiervan voor de SMB/m.e.r.

Beleid	Mogelijke betekenis voor de SMB/m.e.r.
Bescherm archeologisch erfgoed	Criteria
Behouden karakteristiek droogmakerijen (ringdijken en rasterpatroon)	Criteria
Behoud/versterking cultuurhistorische elementen (zoals kreekruigten en boerderijen)	Criteria

5.2.4 Ruimte: recreatie, wonen en landbouw

Recreatie

De toeristische en recreatieve sector is volgens het rijksbeleid³² een belangrijke drager van de plattelandseconomie en heeft de potentie om verder te groeien. Belangrijke uitgangspunten daarbij zijn voldoende recreatiemogelijkheden, die bereikbaar en toegankelijk zijn.

In regionaal en gemeentelijk beleid³³ wordt in het streven naar een kwalitatief hoogwaardige toeristisch-recreatieve structuur een nauwe relatie gezien met natuur, natuurontwikkeling, water en cultuurhistorie. Er is behoefte aan een Natuurlijk Cultuurlandschap, een gebied dat qua natuur, specifieke cultuurwaarden en belevingsmogelijkheden uitsteekt boven de rest van het Groene Hart en een eigen imago en aantrekkingskracht heeft. Kwaliteiten zijn rust, ruimte en kleinschaligheid. Legakkers, veentjes en bos zijn er de belangrijkste inrichtingstypen. Naast natuurgerichte recreatie kan ook agrarische recreatie een rol spelen. Agrarische en natuurgebieden worden dan ook opgenomen in een samenhangend netwerk van paden en vaarwegen. Binnen dit netwerk zullen ook transferpunten met een regionale of meer lokale aantrekkingskracht opgenomen worden, waaraan recreatieondersteunende voorzieningen en kleinschalige verblijfsmogelijkheden gekoppeld zijn. In het plangebied of direct grenzend daaraan is het multifunctionele bezoekerscentrum parklandschap beoogd. Dit centrum krijgt een functie voor een groter gebied dan de regio zelf en vormt een belangrijk startpunt voor recreatie in de natuur in de omgeving.

³² Nota Ruimte (Ministerie van VROM, 2005), Agenda voor een Vitaal Platteland (Ministerie van LNV, april 2004)

³³ Recreatie in de Venen (Utrechtse Recreatieschappen, 2000), Plan van Aanpak De Venen (Gemeente De Ronde Venen, 1998), Ontwikkelingsvisie De Ronde Venen (Gemeente De Ronde Venen, 1998), Notitie toeristisch-recreatief beleid gemeente De Ronde Venen (Gemeente De Ronde Venen, 2003), Beleidsplan De Ronde Venen 2002-2006 (Gemeente De Ronde Venen, 2002)

Overzicht beleid Recreatie en de betekenis hiervan voor de SMB/m.e.r.

Beleid	Mogelijke betekenis voor de SMB/m.e.r.
Gebieden met een aantrekkelijk verblijfsklimaat en specifieke identiteit	Voornemen, alternatieven
Toegankelijkheid en bereikbaarheid recreatiemogelijkheden	Voornemen, alternatieven
Relatie met andere toeristisch-recreatieve voorzieningen	Voornemen, alternatieven

Wonen

Ten aanzien van wonen is het nationale beleid³⁴ gericht op bundeling van verstedelijking en economische activiteiten in en direct grenzend aan reeds bestaand stedelijk gebied. Herstructurering, revitalisering en transformatie verdient daarbij wel de voorkeur boven nieuwe uitleglocaties. Leegloop van niet stedelijke gebieden als gevolg van ruimtelijke beperkingen dient echter voorkomen te worden. Uitgangspunt is daarom dat elke gemeente ruimte heeft om in ieder geval te bouwen voor de opvang van de natuurlijke bevolkingsgroei.

Kernwaarden van het provinciaal beleid³⁵ op het terrein van wonen zijn:

- § Keuzevrijheid en kwaliteit: gestreefd wordt naar kwalitatief, goede, gedifferentieerde woonmilieus waarbij rekening gehouden is met het doelgroepenbeleid (jongeren en ouderenhuisvesting) en aandacht bestaat voor zorg- en levensloopbestendige woningen;
- § Diversiteit: door het accent te leggen op het versterken van bestaande voorraden en potenties kan de fysieke leefomgeving beschermd worden tegen verstedelijking en de diversiteit in landschap blijven voortbestaan;
- § Leefbaarheid en sociale samenhang;
- § Duurzaamheid en duurzaam bouwen: voldoen aan normen voor Energie Prestatie Coëfficiënt (EPC), Energie Prestatie op Locatie (EPL) en toepassen duurzame materialen.

Daarnaast is om verder invulling te geven aan de bundelingsgedachte Woerden aangewezen als regionale opvangkern. De Ronde Venen speelt daarbij echter een belangrijke ondersteunende rol ten aanzien van het voorzien in de behoefte aan woningen. Uitbreiding is vooral geprojecteerd binnen de kern Wilnis. Aan de noordkant van deze kern wordt door het openlaten van de rode contour uitbreiding buiten het bestaand bebouwd gebied niet onmogelijk gemaakt. Binnen bestaand gebied bouwen heeft echter nog steeds de voorkeur.

Overzicht beleid Wonen en de betekenis hiervan voor de SMB/m.e.r.

Beleid	Mogelijke betekenis voor de SMB/m.e.r.
Kwalitatief goede gedifferentieerde woonmilieus	Voornemen, alternatieven
Leefbaarheid	Criteria
Duurzaam bouwen	Criteria, mitigerende maatregelen

³⁴ Nota Ruimte (Ministerie van VROM, 2005)

³⁵ Streekplan Utrecht 2005-2015 (Provincie Utrecht, december 2004), Beleidsplan De Ronde Venen 2002-2006 (Gemeente De Ronde Venen, 2002)

Landbouw

In het provinciale beleid is het plangebied niet aangewezen als kansrijk gebied voor de vernieuwing of economische versterking van de agrarische functie. Het regionale en gemeentelijke beleid sluit hierbij aan. De mogelijkheden voor andere bedrijfstypen die beter in het gebied passen dienen daarbij gestimuleerd te worden. Voorbeelden zijn natuurproductie, agrarisch en particulier natuurbeheer, streekproducten en recreatieactiviteiten³⁶.

5.2.5 Verkeer en vervoer

Belangrijke thema's uit het nationale verkeer- en vervoersbeleid zijn³⁷:

- § Versterken economie door het verbeteren van de bereikbaarheid;
- § Groei van verkeer en vervoer mogelijk maken;
- § Betrouwbaar en snel over de weg;
- § Kwaliteit leefomgeving verbeteren;
- § Veiligheid permanent verbeteren.

De Nota Mobiliteit wil de mobiliteitsgroei zo accommoderen dat betrouwbare, vlotte en veilige verplaatsingen van A naar B mogelijk zijn binnen de (inter)nationale wettelijke en beleidsmatige kaders van milieu en leefomgeving. Mobiliteit is een drager van economische groei, maar ook een maatschappelijke behoefte. Het terugdringen van mobiliteit is daardoor geen optie. De mobiliteit dient juist in goede banen geleid worden. Ook andere neveneffecten van mobiliteit, zoals de uitstoot van schadelijke stoffen (luchtkwaliteit), geluidsoverlast, versnippering van het landschap, moeten binnen de perken blijven.

Het beleid van rijk, provincie en gemeente heeft een drievoudig streven ten aanzien van verkeer en vervoer³⁸:

- § het realiseren van een doelmatig verkeers- en vervoersysteem om de bereikbaarheid te waarborgen;
- § het verminderen van de negatieve effecten van verkeer en vervoer op de kwaliteit van de leefomgeving;
- § het verbeteren van de veiligheid van het verkeers- en vervoersysteem voor gebruikers en omwonenden.

Bij een doelmatig verkeers- en vervoersysteem staan capaciteit, kwaliteit en samenhang centraal. Dit alles dient nauwkeurig afgestemd te zijn op de vraag.

Bij het verbeteren van de negatieve effecten op de leefomgeving gaat het niet alleen om de leefomgeving van de mens, maar ook de leefomgeving van flora en fauna. Stimuleren van gebruik van fiets en openbaar vervoer staat in dit kader centraal.

³⁶ Nota Ruimte (Ministerie van VROM, 2005), Agenda voor een Vitaal Platteland (Ministerie van LNV, april 2004), Streekplan Utrecht 2005-2015 (Provincie Utrecht, december 2004), Beleidsplan De Ronde Venen 2002-2006 (Gemeente De Ronde Venen, 2002)

³⁷ Nota Mobiliteit, PKB deel I (het beleidsvoornemen) (Ministerie van V&W, september 2004)

³⁸ Nota Ruimte (Ministerie van VROM, 2005), Strategisch Mobiliteitsplan Provincie Utrecht (Provincie Utrecht, 2003)

Voor het verbeteren van de veiligheid wordt het Duurzaam Veilig verkeerssysteem als uitgangspunt gehanteerd. Dit systeem is gebaseerd op drie principes:

- § Het voorkomen van een onbedoeld gebruik van de infrastructuur;
- § Het voorkomen van ontmoetingen met hoge snelheids-, massa, of richtingsverschillen;
- § Het voorkomen van onzeker gedrag door verkeersdeelnemers.

Op gemeentelijk niveau is dit als volgt uitgewerkt³⁹:

- § Voor autoverkeer geldt dat een duidelijk onderscheid aangegeven dient te worden in wegen met een gebiedsontsluitingsfunctie en wegen in verblijfsgebieden cq. erftoegangswegen. Sluipverkeer dient zoveel mogelijk voorkomen te worden;
- § Voor fietsverkeer is een fijnmazig netwerk van routes het wensbeeld, een kleinere maaswijdte zorgt voor een betere bereikbaarheid. Daarbij dient onderscheid gemaakt te worden in utilitaire en recreatieve fietsroutes;
- § Voor openbaar vervoer geldt dat vanuit alle richtingen een goede bereikbaarheid van de kernen van belang is. Hiermee kan bijgedragen worden aan een afname van de automobilititeit.

Overzicht beleid Verkeer & Vervoer en de betekenis hiervan voor de SMB/m.e.r.

Beleid	Mogelijke betekenis voor de SMB/m.e.r.
Ontsluiting en verkeersbewegingen	Alternatieven, Criteria
Stimuleer fietsgebruik, hanteer onderscheid in utilitair en recreatieve fietsroute	Alternatieven, Criteria
Bereikbaarheid kernen met de auto (I/C en reistijd)	Alternatieven, Criteria
(Potentiële) conflictpunten en –situaties verkeersonveiligheid en Duurzaam Veilig	Alternatieven, Criteria

5.2.6 Hinder & veiligheid

De kwaliteit van de leefomgeving wordt mede bepaald door zaken als hinder (geluid, stank), luchtkwaliteit en veiligheid⁴⁰.

Ten aanzien van hinder dient zowel daar waar wettelijke normen overschreden worden als daar waar de subjectieve beleving wordt aangetast, gestreefd te worden naar een kwaliteitsverbetering. Wat betreft de luchtkwaliteit zal gebruik worden gemaakt van de normeringen zoals opgenomen in het vigerend luchtkwaliteitsbeleid zoals verwoord in het Besluit Luchtkwaliteit 2005. De normstelling voor geluid is voor weg- en railverkeerslawaaï, en gezoneerde industrieterreinen geregeld in de Wet geluidhinder. Voor niet-gezoneerde terreinen is de normstelling van de Wm van belang. Ten alle tijden gaat het erom dat het realiseren van geluidsgevoelige bestemmingen zoals woningen uitsluitend mogelijk is als de geluidbelasting de normstelling niet overschrijdt.

³⁹ Verkeersveiligheidsplan Gemeente De Ronde Venen (Gemeente De Ronde Venen, 1997), Beleidsplan De Ronde Venen 2002-2006 (Gemeente De Ronde Venen, 2002), Fietspaden(beleids)plan (Gemeente De Ronde Venen, 2003)

⁴⁰ Milieustructuurvisie De Ronde Venen 2003-2007 (Gemeente De Ronde Venen, 2003), Beleidsplan De Ronde Venen 2002-2006 (Gemeente De Ronde Venen, 2002), Nota Integrale Veiligheid (Gemeente De Ronde Venen, 2003)

Ten aanzien van veiligheid zijn in het bijzonder sociale veiligheid, externe veiligheid en veiligheid tegen overstromingen van belang. Bij sociale veiligheid gaat het er in het bijzonder om het gevoel van onveiligheid bij mensen terug te dringen.

Bij externe veiligheid gaat het om de reductie van risico's en het verkleinen van de kans op calamiteiten welke samenhangen met bedrijfsactiviteiten, LPG stations, het transport van gevaarlijke stoffen en buisleidingen. De risicobenadering externe veiligheid kent twee begrippen om het risiconiveau voor activiteiten met gevaarlijke stoffen in relatie tot de omgeving aan te geven: het plaatsgebonden risico (PR) en het groepsrisico (GR). De belangrijkste wettelijke regeling ten aanzien van risicovolle bedrijfsactiviteiten en installaties is het Besluit Externe Veiligheid Inrichtingen (BEVI) (op enkele onderdelen na inwerking getreden op 27 oktober 2004). Het besluit legt veiligheidsnormen op aan bedrijven die een risico vormen voor personen buiten het bedrijfsterrein. Dit betekent bijvoorbeeld dat woningen op een bepaalde afstand moeten staan van een bedrijf dat werkt met gevaarlijke stoffen.

Vanaf 1 januari 2006 wordt een gemeentelijke route voor het transport van gevaarlijke stoffen vastgesteld. Deze zal over de N201 in de richting van het industriegebied lopen. Het externe veiligheidsbeleid voor transport van gevaarlijke stoffen is hier dan ook van toepassing. Dit beleid is vastgelegd in de nota Risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen (nota Rnvgs). In de Circulaire risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen (circulaire Rnvgs) is dit beleid verder uitgewerkt en verduidelijkt.

Voor de in het plangebied aanwezige buisleidingen geldt de Circulaire Zonering langs hogedruk aardgas-transportleidingen (1984). In de circulaire zijn voor transportleidingen waarin aardgas onder hogedruk wordt getransporteerd veiligheidsafstanden vastgelegd. In 2005 is een brief uitgebracht door het Ministerie van VROM waarin een beleidswijziging ten aanzien van de circulaire is voorzien. In de toekomst zal uit dienen te worden gegaan van grotere veiligheidszones rondom buisleidingen. Hoewel dit beleid nog niet vigerend is, wordt er wel al mee gewerkt.

Met het oog op veiligheid tegen overstromingen gaat het rijk⁴¹ uit van het principe dat ruimte die reeds beschikbaar is voor water wordt behouden en gedurende een periode van 10 jaar gevrijwaard blijft van ontwikkelingen die strijdig kunnen zijn met de bescherming tegen overstroming. Recente dijkafschuivingen hebben tevens gezorgd voor een toenemend besef van de kwetsbaarheid van regionale waterkeringen en daarnaast/daarachter gelegen bebouwing voor overstromingen. De provincies Utrecht, Zuid-Holland en Noord-Holland gaan daarom veiligheidsnormen voor deze regionale waterkeringen vastleggen in een verordening (Verordening Waterkering West-Nederland: veiligheidsnormen voor boezemkaden). Deze veiligheidsnormen zullen in het SMB/MER worden meegenomen.

⁴¹ Nota Ruimte (Ministerie van VROM, 2005), Waterbeleid 21e eeuw (Commissie Waterbeheer 21^e eeuw, 2000), Nationaal Bestuursakkoord Water (Ministerie V&W, 2003)

Overzicht beleid Hinder & Veiligheid en de betekenis hiervan voor de SMB/m.e.r.

Beleid	Mogelijke betekenis voor de SMB/m.e.r.
Beperk hinder	Criteria
Grenswaarden luchtkwaliteit	Criteria
Normering Wet geluidhinder en Wet milieubeheer	Criteria
Risico's externe veiligheid	Criteria
Sociale veiligheid	Criteria
Bescherming tegen wateroverlast/schade en voldoende waterbergend vermogen	Criteria

5.2.7 Duurzaamheid

In het nationale milieubeleid⁴² staan ten aanzien van duurzaamheid de volgende thema's onder meer centraal:

- § Verbetering van het milieu in het bijzonder door zuinig om te gaan met energie en natuurlijke grondstoffen;
- § Centraal stellen van de kwaliteit van de omgeving;
- § Vergroten van integratie, maatwerk en flexibiliteit. Door een integrale aanpak, door maatwerk te bieden en door mogelijkheden voor veranderingen in de ruimtelijke oplossingsrichtingen te behouden kan ook op ontwikkelingen worden ingespeeld.

De thema's zijn verder uitgewerkt in provinciaal en gemeentelijk beleid en het beleid van het waterschap⁴³. Centraal daarin staat duurzame stedenbouw en duurzaam bouwen en de bijdrage daarvan aan de ruimtelijke kwaliteit. Speciale aandacht gaat daarbij uit naar de thema's water, natuur en ecologie, verkeer, leefbaarheid en energie.

- § Duurzaamheidsdoelstellingen water:
 - Voorkomen van afwenteling, zowel kwantitatief als kwalitatief;
 - Voorkomen van wateroverlast zowel binnen als buiten het gebied;
 - Behouden, versterken en/of realiseren van natuur- en recreatiewaarden in combinatie met de waterhuishouding en waterkwaliteit;
- § Duurzaamheidsdoelstellingen natuur en ecologie:
 - Creëren van voldoende mogelijkheden voor natuur in stedelijke situaties;
 - Realiseren van een fijnmazig netwerk voor natuur en recreatie;
 - Stimuleren van de betrokkenheid bewoners bij inrichting en beheer van de groene openbare ruimte;
 - Vergroten belevingswaarde van de groene openbare ruimte;
- § Duurzaamheidsdoelstellingen verkeer:
 - Vergroten verkeersveiligheid en beperken ruimtegebruik door verkeersfuncties;

⁴² Nationaal Milieubeleidsplan 3 (Ministerie van VROM, 1998); Nationaal Pakket Duurzame Stedenbouw (SBR, 1999), Provinciaal Milieubeleidsplan 2004-2008 (Provincie Utrecht, 2004).

⁴³ Ontwikkelingsvisie De Ronde Venen (Gemeente De Ronde Venen, 1998), Visie Duurzame Stedenbouw (Gemeente De Ronde Venen, 2000), Milieustructuurvisie De Ronde Venen 2003-2007 (Gemeente De Ronde Venen, 2003), Watergebiedsplan Groot Wilnis-Vinkeveen (DWR, 2005) en Watergebiedsplan Groot Mijdrecht, 1e en 2e bedijking, Wilnis-Veldzijde en Botshol (DWR, in ontwikkeling).

- Beperking energiegebruik, uitstoot schadelijke stoffen en geluidhinder;
- § Duurzaamheidsdoelstellingen leefbaarheid:
 - Verlengen van de levensduur van gebieden om onnodig gebruik van grondstoffen, materialen, energie en water te voorkomen;
 - Verhogen van de belevingswaarde van gebieden door er variatie en levendigheid in te brengen, zodat gebruikers zich meer betrokken voelen bij de omgeving;
 - Vergroten van draagvlak voor voorzieningen als scholen, winkels en OV;
 - Voorkomen van gevaar, schade, hinder en verontreiniging;
- § Duurzaamheidsdoelstellingen energie:
 - Vermindering energieverbruik;
 - Gebruik duurzame energiebronnen;
 - Efficiënt gebruik van fossiele brandstoffen.

Tevens is door verschillende partijen, zoals de provincie Utrecht, de gemeente, woningbouwcorporaties, bouwbedrijven, projectontwikkelaars, grond-, weg- en waterbouwbedrijven, nutsbedrijven en architecten, in oktober 2003 het Convenant Duurzaam Bouwen De Ronde Venen gesloten. Het doel is een ambitieniveau tot uitvoering te brengen dat gelijk ligt aan of hoger ligt dan de vaste maatregelen en de kostenbesparende en kostenneutrale variabele maatregelen uit de Nationale Pakketten Duurzaam Bouwen.

Enkele van de hierboven genoemde duurzaamheidsdoelstellingen zijn al aan de orde gekomen in voorgaande hoofdstukken (in het bijzonder ten aanzien van water, natuur en ecologie en verkeer). Onderstaand zijn beleidsdoelstellingen ten aanzien van duurzaamheid aangegeven, die nog niet aan de orde zijn geweest, maar ook voor dit m.e.r. van belang zijn.

Overzicht beleid duurzaamheid en de betekenis hiervan voor de SMB/m.e.r.

Beleid	Mogelijke betekenis voor de SMB/m.e.r.
Duurzame waterbodem, -systeem	Voornemen, Varianten, Criteria
Vergroten verkeersveiligheid	Voornemen, Criteria
Vergroten draagvlak voorzieningen	Voornemen
Grondbalans	Voornemen
Energiebesparing en duurzaam energiegebruik	Voornemen, Mitigerende maatregelen

5.3 Onderzoek

Ten behoeve van het voornemen is een aantal onderzoeken gedaan, in uitvoering of zal onderzoek binnenkort starten. Dit gaat om:

- § Onderzoek in het kader van de Flora en Fauna Wet (natuurtoets in het kader van de waarden in de bestaande EHS, Vogel- en Habitatrichtlijn en de Natuurbeschermingswet);
- § Historisch bodemonderzoek;
- § Archeologisch onderzoek naar kreekruggen;
- § Onderzoek naar buisleidingen;
- § Onderzoek naar de externe veiligheid van LPG;
- § Onderzoek naar de waterhuishouding;

- § Onderzoek naar geluid en luchtkwaliteit;
- § Onderzoek naar de mogelijkheden van een infrastructuur op wijkniveau voor duurzame energie (energievisie) en een gemeentelijke milieuambitie;
- § Structuurvisie woongebied.

Resultaten van deze onderzoeken zullen in het SMB/MER worden betrokken.

6 ALTERNATIEVEN EN VARIANTEN

Om in het SMB/MER de volledige bandbreedte van mogelijke milieueffecten in beeld te kunnen brengen, zal naast het Voornemen ook worden gekeken naar alternatieven en varianten. In het SMB/MER worden, naast het voornemen, in ieder geval de volgende (wettelijk verplichte) alternatieven meegenomen:

1. Het nul-alternatief (huidige situatie plus autonome ontwikkeling);
2. Het Meest Milieuvriendelijk Alternatief (MMA).

6.1 Nul-alternatief

Het nul-alternatief is de situatie zonder de voorgenomen activiteiten, maar met inbegrip van de autonome ontwikkelingen. Hier wordt uitgegaan van het moment voordat voorbereidende ontwikkelingen (zoals het bouwrijp maken van de gronden) plaatsvinden. Autonome ontwikkelingen zijn ontwikkelingen die zijn vastgelegd in reeds vastgestelde plannen en beleid en die niet vallen onder het in deze SMB/m.e.r.-studie bedoelde voornemen. Een voorbeeld is het woningbouwprogramma tot 2015 van 1.000 woningen (bij berekeningen van luchtkwaliteit en geluidshinder wordt hier ook als autonome ontwikkeling rekening mee gehouden).

In feite geeft de autonome ontwikkeling aan hoe het plangebied eruit zal zien als de huidige plannen voor het gebied Marickenland geen uitwerking zouden krijgen. Een aantal gewenste ontwikkelingen zal dan niet of in gewijzigde vorm plaatsvinden.

Het nul-alternatief is bedoeld om de milieueffecten van de planingrepen helder in beeld te krijgen. Het dient als referentiekader voor de beoordeling van de te verwachten milieueffecten van het voornemen en de alternatieven en varianten.

6.2 Meest Milieuvriendelijke Alternatief

Het MMA wordt tijdens de SMB/m.e.r.-studie ontwikkeld op basis van een beoordeling en vergelijking van de onderzochte milieueffecten en aan de hand van de uitkomsten van diverse thematische studies. Het MMA wordt opgebouwd uit de meest milieuvriendelijke oplossingen van de alternatieven en varianten.

In het MMA worden de nadelige gevolgen voor het milieu zoveel mogelijk voorkomen. Voor zover dit laatste niet mogelijk is, worden deze nadelige gevolgen in dit alternatief beperkt met gebruikmaking van de best bestaande mogelijkheden ter bescherming van het milieu.

6.3 Overige alternatieven en varianten

De alternatieven en varianten zijn op dit moment nog niet uitgewerkt. Ook het voornemen verandert nog. Toch begint zich langzamerhand wel af te tekenen waar nog variatiemogelijkheden zijn, zodat de bandbreedtes van de milieueffecten in beeld kunnen worden gebracht. Ten aanzien van de volgende aspecten zijn geen variaties mogelijk:

- š Wonen: aansluitend op de bestaande kern van Wilnis;
- š Natuur:

- er dient een noord-zuid verbinding gerealiseerd te worden;
- in totaal zal 320 ha ontwikkeld dienen te worden
- in ieder geval ruimte voor de natuurdoeltypen brakwatergemeenschap, rietland en ruigte, nat schraalgrasland, bloemrijk grasland en nat struweel;
- š Recreatie: recreatie dient dicht bij de bebouwde ruimte plaats te vinden;
- š Water: er dient ten behoeve van het woongebied voldoende ruimte gecreëerd te worden voor waterberging;
- š Infrastructuur: geen nieuwe aansluitingen op de provinciale wegen.

6.3.1 Bouwstenen voor alternatieven

Ten behoeve van de ontwikkeling van bouwstenen voor alternatieven en varianten is in november 2005 een ambtelijke werksessie gehouden, waarbij vanuit verschillende sectoren en verschillende overheden is meegedacht over mogelijkheden en onmogelijkheden. De bouwstenen voor de alternatieven en varianten zullen in het SMB/MER worden uitgewerkt in een aantal onderscheidende en realistische alternatieven.

Met de resultaten van de werksessie zijn bouwstenen voor alternatieven ontwikkeld die betrekking hebben op:

- š Ruimtelijke patronen;
- š Intensiteit van de recreatieve functie;
- š Infrastructuur.

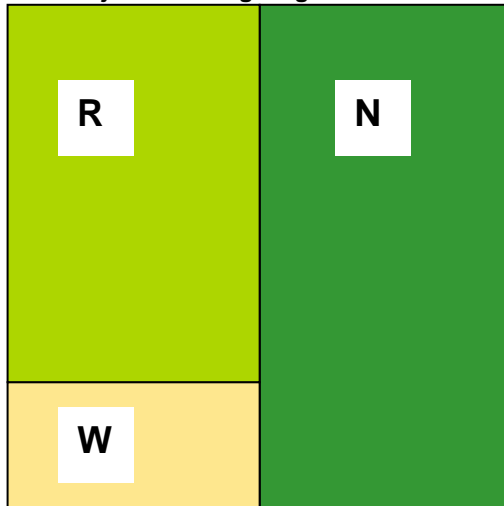
Alternatieven die veel hogere kosten met zich meebrengen dan het voornemen, zijn niet realistisch. Voor bijvoorbeeld faunapassages is rekening gehouden met alleen de passage van de N201. Als er andere passages nodig zijn, moet dit door het project zelf bekostigd worden.

Hieronder zijn de principes van de bouwstenen schematisch weergegeven. De volgende legenda is van toepassing op alle schema's.

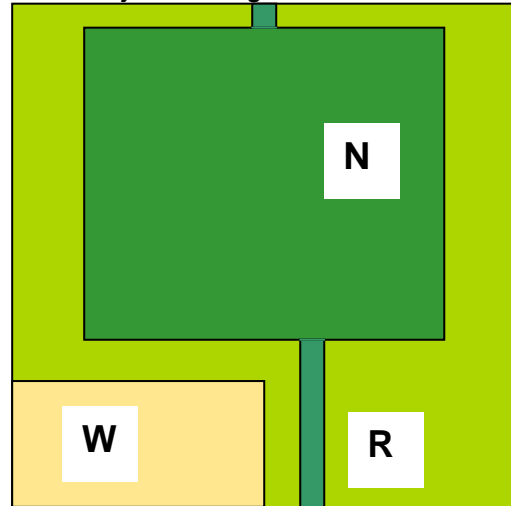
- N= Natuur;
- R= Recreatie;
- W= Wonen.

I. Ruimtelijke Patronen

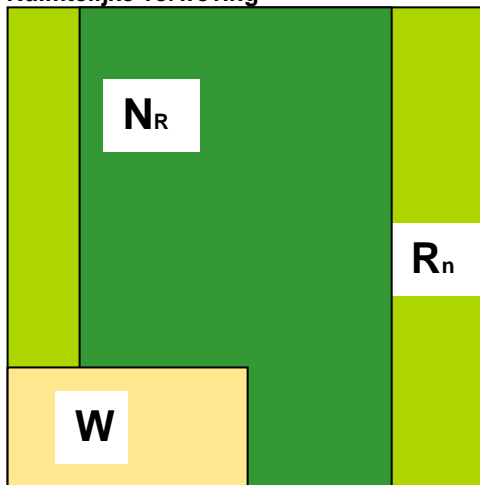
Ruimtelijke scheiding volgens voornemen



Ruimtelijke zonering



Ruimtelijke verweving



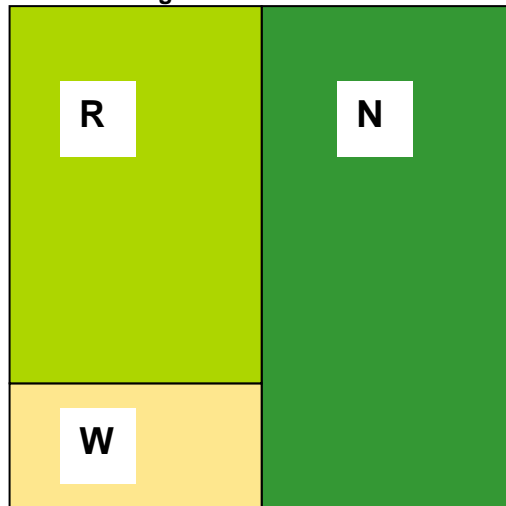
De eerste figuur vormt een weergave van het principe van ruimtelijke scheiding van de functies Natuur en Recreatie, zoals voorgesteld in het Voornemen. Een andere manier van scheiding is het aanbrengen van een zonering waarbij aan de buitenzijde van het plangebied recreatie aanwezig is en in het midden van het plangebied natuur de hoofdfunctie is. De zones met recreatieve functies vormen een 'balkon' van de bebouwing in de kernen en zijn een buffer tussen de kernen en het natuurontwikkelingsgebied. Een voorwaarde is wel dat het natuurgebied deel uit maakt van de natte as in de ecologische hoofdstructuur.

Bij de bouwsteen Ruimtelijke verweving lopen de functies Natuur en Recreatie door elkaar heen. De natuurgebieden worden sterker dooraderd met extensieve recreatie dan bij het voornemen het geval is en in het recreatiegebied komen meer mogelijkheden voor natuurontwikkeling.

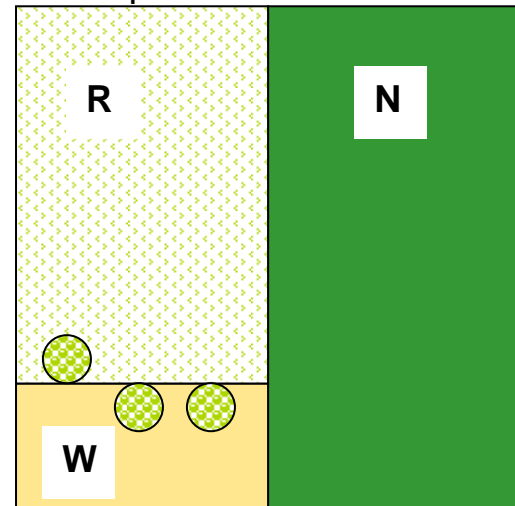
We gaan in het SMB/MER onderzoeken wat vanuit milieuoverwegingen beter scoort scheiding, zonering of verweving van functies.

II. Intensiteit van de recreatieve functie

Recreatie volgens voornemen



Recreatie-plus

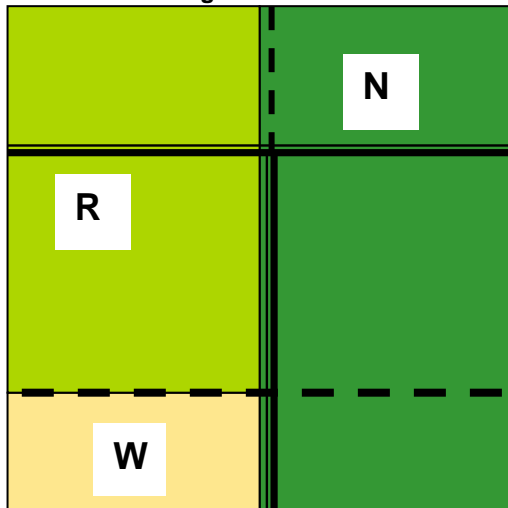


In de bouwsteen Recreatie volgens het voornemen is uitgegaan van het principe dat binnen het recreatiegebied meer extensieve recreatie plaats zal vinden in een voornamelijk bosachtige omgeving. In de bouwsteen Recreatie-plus is het principe dat in de zuidwestelijke hoek (grenzend aan het stedelijk gebied) meer intensieve recreatieve functies geconcentreerd zijn. Hier komt een bezoekerscentrum, een zwembad en eventueel enkele andere recreatieve functies, zoals bijvoorbeeld een racketcenter, een healthcenter, sportvelden (met eventueel een clubhuis of kantine), een natuurcamping en een manege. In het overige gedeelte van het recreatiegebied komt in plaats van het bosgebied dat in de bouwsteen Recreatie volgens het voornemen gedacht is, een open landschap. Een plas met een functie voor waterberging en eventueel recreatief medegebruik (kanoën) wordt als een mogelijkheid beschouwd. Gezien de waterkwaliteit kan van zwemwater geen sprake zijn.

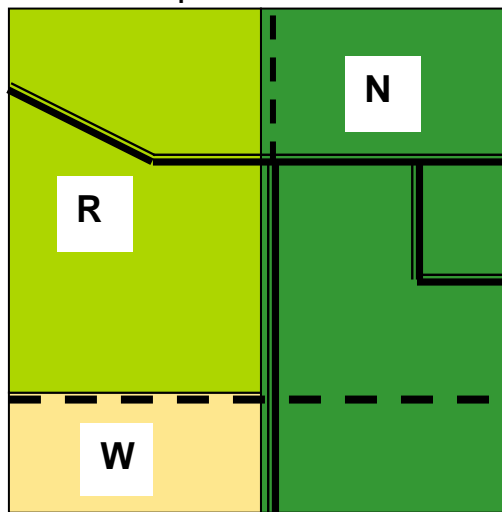
In het SMB/MER zal onderzocht worden wat de voor- en nadelen van de verschillende alternatieven zijn.

III. Infrastructuur

Infrastructuur volgens voornemen



Infrastructuur-plus



In de bouwsteen Infrastructuur volgens het voornemen worden geen nieuwe infrastructurele verbindingen toegevoegd en blijven de bestaande infrastructurele verbindingen in tact. Bij de bouwsteen Infrastructuur-plus worden twee veranderingen voorzien:

- § Aanleg van de rondweg bij de kern Vinkeveen (aan de oostzijde van het plangebied). De gemeente onderzoekt momenteel de mogelijkheden hiervoor;
- § Verlegging van de N201 nabij Mijdrecht (in de noordwesthoek van het plangebied). Er vindt thans gezamenlijk onderzoek plaats van provincie en gemeente naar de bochtafsnijding N201.

De gevolgen van deze infrastructuur op de andere functies en de milieueffecten hiervan worden in het SMB/MER in beeld gebracht.

6.3.2 Varianten water

Naast de bouwstenen die hierboven zijn genoemd is een aantal varianten mogelijk en zinvol, welke betrekking hebben op water. Gedacht kan worden aan:

- § Eén peilgebied (hoger peil) voor natuur, recreatie en wonen met uitzondering van de infrastructuur;
- § Eén peilgebied (iets hoger peil) voor natuur, recreatie en wonen inclusief de infrastructuur;
- § Eén peilgebied (huidig) voor natuur, recreatie en wonen inclusief de infrastructuur;
- § Recreatie en wonen op huidig peil, natuur op hoger peil;
- § Recreatie en natuur op hoger peil, wonen op huidig peil.

Maar ook:

- § Variaties in de doorstroomsnelheid van het water;
- § Variaties in de piekafvoer;
- § Omhoog brengen van de grondwaterstand.

7 MILIEUASPECTEN EN BEOORDELING

7.1 De keuze van de toetsingscriteria

De milieueffectrapportage is bedoeld om de effecten op een breed palet van (milieu)aspecten helder te krijgen, zodat een keuze gemaakt kan worden uit alternatieven, varianten en mitigerende maatregelen. Voor een deel kunnen deze (milieu)aspecten afgeleid zijn van bestaand beleid en bestaande wet- en regelgeving (zie onder hoofdstuk 5). Daarnaast kunnen ook aspecten ter sprake komen die een zekere maatschappelijke, locale of professionele relevantie hebben.

De gevolgen van het voornemen (en de alternatieven en varianten) voor de omgeving worden aan de hand van beoordelingscriteria beschreven. Dit houdt in dat per milieuaspect een set van criteria wordt voorgesteld die de grondslag vormt voor de effectbeschrijving en -beoordeling.

Ten aanzien van de keuze van de criteria dient voorts nog een aantal opmerkingen gemaakt te worden:

- § De criteria dienen te helpen in de besluitvorming over de alternatieven. Overzicht en helderheid zijn dan geboden. Het is ondoenlijk en ook eigenlijk niet nodig om alle effecten en dus alle mogelijke criteria te laten zien. Het aantal criteria dient om deze reden beperkt te blijven tot de meest relevante;
- § De criteria dienen voorts duidelijk te maken waarin de onderzochte alternatieven verschillen. Er wordt dan ook vooral gewerkt met criteria die deze verschillen zichtbaar maken ('discriminerend zijn'), en veel minder met criteria die laten zien dat de alternatieven (ongeveer) hetzelfde zijn of scores;
- § De criteria en scores hierop worden niet gewogen. Het is dan ook vooral aan de individuele lezer en gebruiker om de belangrijkheid van bepaalde aspecten/criteria te bepalen.

7.2 Meten en schalen

Metten of voorspellen van de effecten wordt gedaan aan de hand van schalen indelingen of beschrijvingen. Echter, sommige effecten zullen duidelijker te meten of te voorspellen zijn dan andere. Oppervlakte is meestal goed aan te geven, maar waardevolle natuur wordt al wat lastiger, laat staan zaken als hinder of woongenot. Met andere woorden, sommige criteria zullen harder of minder subjectief zijn dan andere. Er dienen dan ook adequate schalen gebruikt te worden voor de diverse effecten. Adequaat betekent in dit verband onder meer:

- § De schaal maakt inzichtelijk wat de effecten zijn;
- § Als er een verschil is, dan laat de schaal dit ook zien;
- § De schaal pretendeert geen betere waardering dan feitelijk mogelijk is.

De beoordeling gebeurt uiteindelijk met behulp van een 5-delige schaal waarbij de score kan variëren van dubbelmin (--) tot dubbelplus (++). De score dubbelmin betekent dat een waarde geheel verloren gaat; de score nul betekent dat er niets wijzigt ten opzichte van de referentiesituatie en de score dubbelplus betekent dat een bepaalde betekenis maximaal wordt ontwikkeld.

Voor zover van belang wordt onderscheid gemaakt naar effecten van tijdelijke aard en effecten die het gevolg zijn van een permanente verandering. Speciale aandacht ten

slotte vragen de maatregelen waarmee negatieve milieugevolgen kunnen worden beperkt, de mitigerende maatregelen.

Beoordeling ECOLOGIE

Hoofdaspect	Subaspect	Criterium	Meeteenheid, schaal
ecologie	ecologische waarde	Realisatie natuurdoeltypen	ha
		Potenties voor gewenste doelsoorten	Aantallen
	ecologische verbindingzone	Bindend vermogen binnen de provinciale ecologische hoofdstructuur	Beschrijvend

Beoordeling WATER & BODEM

Hoofdaspect	Subaspect	Criterium	Meeteenheid, schaal
water	Watersysteem	Bijdrage aan de opgave voor waterberging (incl. piekbelasting)	m3
		Robuustheid watersysteem	Aantal peilvakken
		Mate waarin sturing met grondwater mogelijk is	Beschrijvend
		Hoeveelheid kwel	mm/dag
		Verblijftijd van water	Dagen
		Effecten waterpeilen op de bestaande bebouwing in het plangebied en in de kernen en de infrastructuur	Beschrijvend
	Waterkwaliteit	Chloridegehalte	mg/l
Eutrofiering		mg/l	
bodem	Grondbalans	Hoeveelheid grond	m3

Beoordeling LANDSCHAP, ARCHEOLOGIE, CULTUURHISTORIE & AARDKUNDIGE WAARDEN

Hoofdaspect	Subaspect	Criterium	Meeteenheid, schaal
landschap	Ruimtelijke structuren	Gebruikswaarde van gebieden als gevolg van de verandering gebruik/functies	Beschrijvend
	Visuele kwaliteit	Verandering openheid van landschap (Zichtlijnen vanuit gebied naar kernen); behouden karakteristiek droogmakerijen (ringdijken en rasterpatroon)	Beschrijvend
cultuurhistorie	Cultuurhistorische waarden	Behoud / versterking cultuurhistorische elementen (kreekkruggen en boerderijen)	Beschrijvend
archeologie	Archeologische waarden	Aantasting archeologische waarden	Beschrijvend

Beoordeling RECREATIE

Hoofdaspect	Subaspect	Criterium	Meeteenheid, schaal
recreatie	Gebruikswaarde	Verandering aantal recreatieve voorzieningen (natuur, wandel- en fietspaden, ondersteunende/horeca voorzieningen)	Beschrijvend
		Verandering toegankelijkheid recreatiegebieden	Beschrijvend
		Verandering samenhang recreatiegebieden (wandel- en fietspaden)	Beschrijvend

Beoordeling VERKEER & VERVOER

Hoofdaspect	Subaspect	Criterium	Meeteenheid, schaal
autoverkeer	Verkeersafwikkeling	Verandering verhouding intensiteit-wegcapaciteit	I/C-verhouding
	Parkeren	Parkeerbalans cq verhouding tussen vraag en aanbod van parkeerplaatsen	Beschrijvend
langzaam verkeer	Bereikbaarheid	Fijnmazigheid van netwerkopbouw voor fietsers	Beschrijvend
		Fijnmazigheid van netwerkopbouw voor voetgangers	Beschrijvend
		Verandering aantal barrières voor fietsers	Beschrijvend
		Verandering aantal barrières voor voetgangers	Beschrijvend

Beoordeling HINDER

Hoofdaspect	Subaspect	Criterium	Meeteenheid, schaal
geluid	Geluidshinder	Aantal geluidsbelaste woningen/woningen binnen geluidscontour	Kwantitatief tov wettelijke normen
luchtkwaliteit	Luchtverontreiniging	Immissies schadelijke stoffen zoals opgenomen in Besluitluchtkwaliteit 2005	Kwantitatief tov wettelijke normen
veiligheid	Externe veiligheid	Ligging van en aantal personen binnen risicocontouren rondom bedrijven en installaties	Plaatsgebonden risico (PR) en Groepsrisico (GR) (kwantitatief)

Hoofdaspect	Subaspect	Criterium	Meeteenheid, schaal
		Ligging van en aantal personen binnen risicocontouren langs wegen met transport van gevaarlijke stoffen	Plaatsgebonden risico (PR) en Groepsrisico (GR) (kwantitatief)
		Ligging van en aantal personen binnen risicocontouren langs gasleidingen	Plaatsgebonden risico (PR) en Groepsrisico (GR) (kwantitatief)
	Verkeersveiligheid	Aantal verkeersongevallen	Kwantitatief
		Verkeersstructuur (overzichtelijkheid, gescheiden modaliteiten, maximum snelheid)	Kwalitatief
	Sociale veiligheid	Subjectieve sociale veiligheid (zichtbaarheid, overzichtelijkheid buitenruimte, aanwezigheid alternatieve routes, herkenbaarheid route structuur)	Kwalitatief
Veiligheid tegen overstromingen	Wateroverlast op omgeving (infrastructuur, bebouwing)	Beschrijvend	
Hinder	Insecten (muggen/knutten)	Overlast	Beschrijvend

8 BIBLIOGRAFIE

Commissie Waterbeheer 21^e eeuw (2000), Waterbeleid 21e eeuw

DWR/AGV, Watergebiedsplan Groot Wilnis-Vinkeveen (2005)

DWR/AGV, Watergebiedsplan Groot Mijdrecht, 1e en 2e bedijking, Wilnis-Veldzijde en Botshol (in ontwikkeling).

Gemeente De Ronde Venen (1997), Verkeersveiligheidsplan Gemeente De Ronde Venen

Gemeente De Ronde Venen (1998), Ontwikkelingsvisie De Ronde Venen

Gemeente De Ronde Venen (1998), Plan van Aanpak De Venen

Gemeente De Ronde Venen (2000), Visie Duurzame Stedebouw

Gemeente De Ronde Venen (2002), Beleidsplan De Ronde Venen 2002-2006

Gemeente De Ronde Venen (2003) De Blauwe motor van het Parklandschap: analyse van water en bodem voor realisatie van natuurdoeltypen

Gemeente De Ronde Venen (2003), Fietspaden(beleids)plan

Gemeente De Ronde Venen (2003), Milieustructuurvisie De Ronde Venen 2003-2007

Gemeente De Ronde Venen (2003), Nota Integrale Veiligheid

Gemeente De Ronde Venen (2003), Notitie toeristisch-recreatief beleid

Gemeente De Ronde Venen (2005), Bodembeheerplan en Bodemkwaliteitskaart

Gemeente De Ronde Venen (2005), Nota Wonen

Gemeente De Ronde Venen (2005), Nota van Uitgangspunten Marickenland (concept)

Ministerie van LNV (2004), Agenda voor een Vitaal Platteland

Ministerie van OC&W (1999), Nota Belvédère

Ministerie van VROM (1998), Nationaal Milieubeleidsplan 3

Ministerie van VROM (2003), Beleidsbrief Bodem

Ministerie van VROM (2005), Nota Ruimte

Ministerie van V&W (1998), 4e Nota Waterhuishouding

Ministerie V&W (2003), Nationaal Bestuursakkoord Water

Ministerie van V&W (2004), Nota Mobiliteit, PKB deel I (het beleidsvoornemen)

Provincie Utrecht (2003), Niet van Gisteren

Provincie Utrecht (2003), Strategisch Mobiliteitsplan Provincie Utrecht

Provincie Utrecht et al. (2003), Stroomgebiedsvisie Amstelland

Provincie Utrecht (2004), Provinciaal Milieubeleidsplan 2004-2008

Provincie Utrecht (2004), Streekplan Utrecht 2005-2015

Provincie Utrecht (2004), Provinciaal Waterhuishoudingsplan 2005-2010

SBR (1999), Nationaal Pakket Duurzame Stedebouw

Utrechtse Recreatieschappen (2000), Recreatie in de Venen

